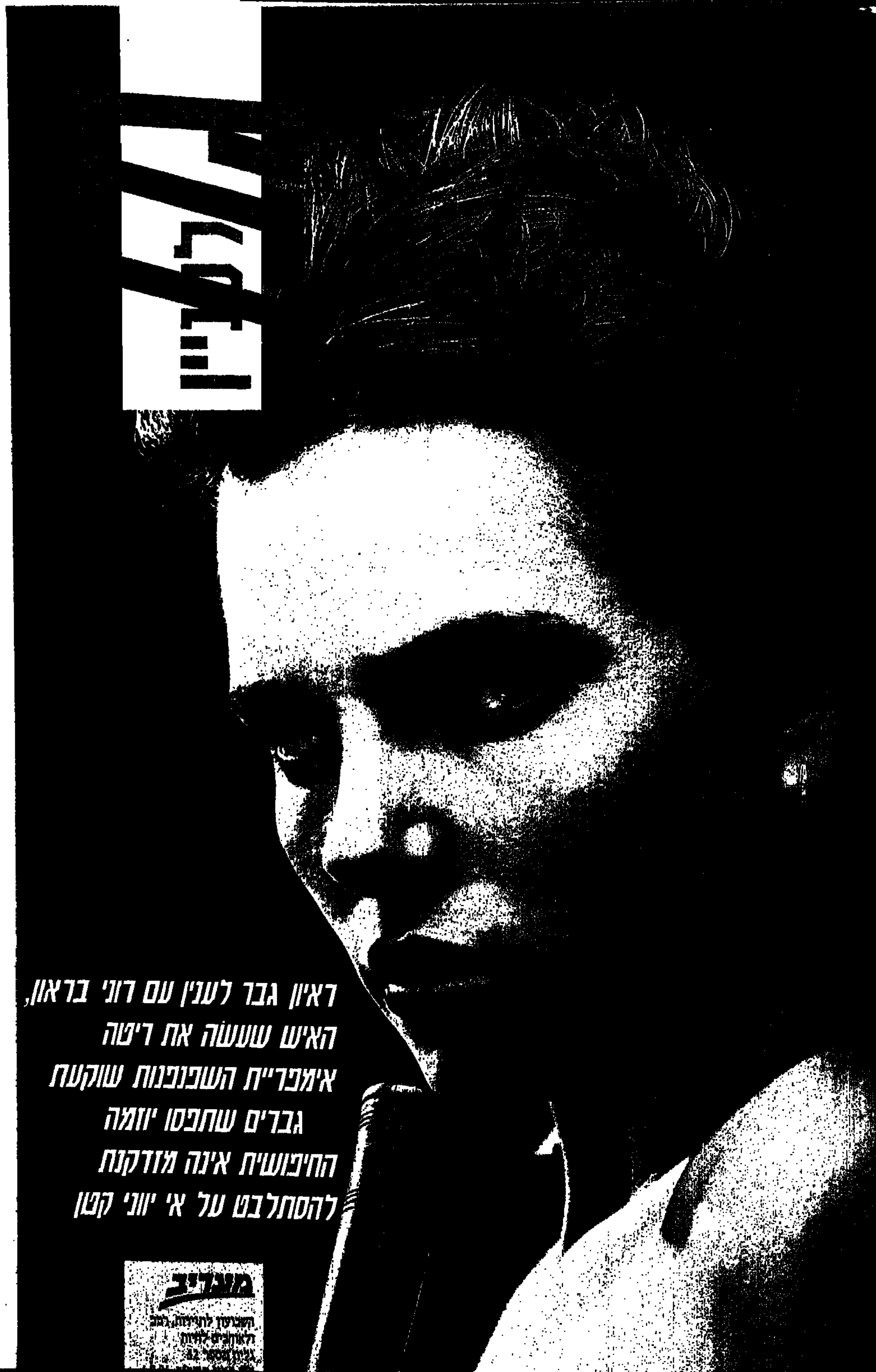

חופשה מפתיעה בים המלח

מאת יואב עופר

הנופש הישראלי הממוצע אוהב לבלות באילת שטופת השמש, עיר הבריזה העצמית והציץ המשוחרר וגם בטבריה שבה יש כנרת ונוף משגעים ים המלח למשל, נמצא בדרך כלל במקום השלישי בדרוג סולם העדיפויות, לאזור הזה יצא שם (אולי בצדק) של מיפלט לסובלים מבעיות שונות ולכך הוא שייך יותר "לחולים" לקשישים, או לכל מיני כאלה שאילת ככר אינה מענינת אותם.

למען האמת, גם אני הייתי חלק בלתי נפרד מאותן מחשבות שמרניות עד אשר החלטתי לפני שבועות מספר, להמר הפעם דווקא על הכיוון הזה של ים המלח, בחרתי בהתייעצות גם יודעי ענין לפוש במלון גני־מוריה. ארבעה כוכבים נשמע טוב.

הגענו למקום ומיד ראינו שגם נראה טוב. מלון יפה מרשים, חדרים מרווחים שלא כמקובל, טלויזיה בכל חדר. וידיאו, היה ברור לנו כבר בשלב הזה שההימור על ים המלח יהיה מוצלח לא רק נוף מדבר יפהפה, אלא גם שהייה מהנה, ההפתעות בחופשתנו זרמו מכל עבר, המטבח ברמה גבוהה ביותר. כסועד הנודד בבתי אוכל מכל הסוגים אני יכול לקבוע בודאות שיש כאן אוירת קולנרית, התפריט אינו בנוי על יציאת ידי חובה. הרבה אנשים באים למלון לצרכי ריפוי לתקופה ארוכה ונעשה הכל כדי להנעים את שהותם בו. חשנו זאת היטב, יש ספריה לעווית עשירה, יש בריכת שחיה גדולה, יש פעילות ענפה ביותר לילדים, דיסקו, משחקי חברה. משתדלים לתת להורים שבאים עם ילדיהם מכסימום חופש מן "הנודד המקובל", את הפעילות הרבה למען הילדים השוהים במלון הנחה ויזמה דרורה גורודיסקי. מנהלת המכירות הרואה בהפעלת התכנית המשפחתית, כפי שהיא מכנה זאת, בסיס נכון לחופשה של ממש. בכל פרסומי המלון מופיע משפט מרכזי האומר: "לבוא עם להרגיש בלי, ילדים". כאבא נופש נוכחת בישום המשפט הזה בשטח. את גני־מוריה מנהל אפרים שלח, ותיק ומוכר בענף הרואה במלון מפעל חיים ועושה רבות לביסוסו כאחד מבתי המלון המובילים באזור.

בקרוב כך סיפרו לי, תיפתחנה במלון בריכות ממוזגות של מי ים המלח, עם ג׳קוזי, סאונה, מסז׳, בקיצור: ים המלח יכנס לתוך המלון. בחודש ספטמבר הקרוב תוגבר מאוד הפעילות החברתית במלון יערכו קורסים וסדנאות בנושאים שונים ויהיה עוד יותר שמח במלון. אחרי ש[…] לכם מה קורה בגני־מוריה אני [...] על המסר שהייתי מבקש להעב[יר] כל הנופשים הפוטנציאלים...[…] כמוני על ים המלח וגני־מוריה [...] לי שאחרי החופשה הראשונה כב[ר] תזדקקו לשום מסרים מלון גני־מור[יה] טלפונים: 057־84351, […]84411 מלונות מוריה, ת״א […]17088 03-219166

שרותי רכב: במי כדאי להעזר

מועדון הרכב 86׳ כבר פועל, עתה יכול הצרכן המתלבט לעזור בשרותיו המיוחדים שבמסגרתם יסופק מידע חשוב על נות[…] שרותים שונים בענף הרכב. בעלי העסקים שהצטרפו למועדון הינם המייצגים החיוביים של הענף, שהוא תחרותי מיס[…] וגורם הרבה כאב ראש לצרכן. המבצע זוכה לברכת המועצה הלאומית למניעת תאונות.. בין הקונים בבתי העס[…] המתפרסמים במועדון יוגרלו כרטיסי טיסה לתחרויות הג׳יגראנד פרי״. כדאי להתיחס ברצינות למידע כאן. כתבה חמיש[…] בסדרה.

מוסך אלשייך יחיא – מספר אחד

המוסך המרכזי לכיווני פרונט שייך ליחיא אלשייך ברח׳ בן־אביגדור 17 בתל־אביב. כאן דואגים לכל ההיבטים הבטיחותיים של הרכב, לרבות כיווני פרונט. כיוון פרונט חשוב ביותר מבחינת יציבות הרכב על הכביש וגם לענין שחיקת הצמיגים, שכן, אם הזוויות אינן נכונות מערכת ההיגוי לא חוזרת למצבה המרכזי ואז בטיחות הרכב לקויה. במוסך אלשייך גם עושים איזון גלגלים (אלקטרוני) שהוא גורם בטיחותי חשוב לא־פחות. אם הגלגל אינו מאוזן הצמיג לא משתפשף נכון ושוב נוצרת בעיה של בטיחות הרכב. ועוד מעיסוקי המוסך: יישור מתלים (בולמים ועי־זועים, זרועות). יחיא אלשייך עצמו, 13 שנים במקצוע רכש אמינות ומיומנות רבה ובין לקוחותיו נימנים מוסדות צבוריים רבים כמו קיבוצי השומר הצעיר, רשות שמורות הטבע, קופת־חולים ואחרים. עובדה זו מעידה, אולי יותר מכל, על ההכרה לה הוא זוכה מבחינה מקצועית ואישית גם יחד. ההגינות המסחרית חשובה ליחיא אלשייך לא פחות ממומחיותו המקצועית והיי סיבה נוספת לדרוגו בין מובילי הענף הרכב כולו. המוסך מורשה מטעם משרד התחבורה וגם מטעם מכון התקנים. מומלץ מאד להעזר בשרותיו, תל־אביב, בן־אביגדור 17 טלפון: 339295.

מוסך רפי עמירה

תושבי אשקלון וכל ישובי הסביבה מכירים את המוסך הותיק של רפי עמירה, שהוא מוסך שרות אזורי של מכוניות סובארו. המוסך מורשה ע״י חב׳ יפנאוטו ומשרד התחבורה, גם למכירת חלקי חילוף חדשים ומשופצים. במוסך עוסקים בתיקוני מכונאות כלליים וכן בהדבקת בלמים וחריטת צלחות (תופים). אפשר להשיג בו גם חלקי חילוף מקוריים, מנהל אותו רפי עמירה, עם ותק של 36 שנה במקצוע. לקוחותי[ו] הרבים מוסדיים ופרטיים מעידים על התייחסותו מכובדת לכל פונה ו[…] כאן התנפלות על כיס הצרכן ההי[…] הוא הנכון, המחירים סבירים ו[…] חשבים ואין כאן סיפורים המא[…] את הענף הפרוץ הזה. לכן ראוי מוס[ך] סובארו של רפי עמירה להמו[…] הנבחרת המייצגת של הענף. אשקלו[ן] אזור התעשיה, ע״י בית הס[…] טלפונים: 051-24304, […]24701

להפליג עם שייט כנרת
אל הדגים במסעדת עין גב

את חופשתכם בכנרת שלבו ביום של כיף עם שייט כנרת ובמסעדת הדגים המפורסמת בקיבוץ עין גב.

במסעדת עין גב מוגשות ארוחות דגים טעימות באווירה פסטורלית על שפת הכנרת ובאולם ממוזג.

לוח זמני הפלגות קבועות (רגולר)

מעין גב		מטבריה
יציאה לטבריה מן המזח בעין גב		יציאה מטבריה לעין גב מגשר הנוסעים במרינה
11:30	15:00	10:30
12:15	16:00	12:00
13:15		13:30

- שיט חופים מלווה במוסיקה החל משעה 16:00
- הפלגות "דיסקו" ערב-ערב החל משעה 21:00

החברה רשאית לשנות או לבטל הפלגות ללא הודעה מוקדמת.

- שילוב של שייט עם ארוחה נותן לכם לא רק הנאות אלא גם הנחות במסעדת הדגים ובחוף הרחצה הצמוד.

מסעדת הדגים פתוחה עד לשעה 6 בערב! (בימי שישי עד 3 אחה"צ)

לפרטים והזמנות: שייט כנרת סניף טבריה: 067-20248, 21831
סניף עין גב: 067-58009/7/8 מסעדה: 067-58035/6

הפלגה וארוחה - ים של הנאות

צפון-תקשורת

חוף צמח זה אף פעם לא נגמר.
חוויות והנאה לכל המשפחה.
27 דונם של דשא, פינות צל ונופש פעיל.

- מיגלשות קמיקאזה ● מיגלשות סיבוביות ● קייקים ● סירות פדלים ● מופעים ● מטוס ימי ● מסעדות חוף ● אזור מיוחד לפיקניקים ● סירות מתנגשות ●

הכרטיס המשולב - כניסה במחיר 13 ש"ח בלבד לחוף צמח ולחמת גדר ●

זוז, אני רץ לצמח!

חוף צמח

רכישת כרטיסים מראש: ברשת "תיירות לצרכן" בסניפי המשביר - דיזנגוף ת"א, ירושלים וחיפה. **חוף צמח - 067/82440.**

שיט שלא שוכחים לעולם

4 הפלגות בלבד ליפים בנמלי יוון, איטליה ותורכיה

מועדון מטיילי מעריב

- **7 ימים במסלול:**
  חיפה – רודוס – בוספורוס – איסטנבול – מיקונוס – הרקליון (כרתים) – חיפה.
  תאריכי הפלגה: 31.7; 7.8; 14.8.
- **10 ימים במסלול:**
  חיפה – רודוס – אולימפיה – ונציה – דוברובניק – קורפו – תעלת קורינת – חיפה.
  תאריך הפלגה: 21.8.

"סיטי אוף רודוס" היא:

- האניה היחידה שאינה פוקדת נמלים מצריים.
- האניה היחידה בעולם שיש בה מטבח בינלאומי ויווני כשר.
- האניה היחידה בעולם שיש בה קצין בידור המדבר בשפתך ומבין אותך.
- האניה היחידה המציעה לנוסעים לא רק קאזינו, בריכת שחיה, חנות ללא מכס, דיסקוטק ובידור בינלאומי – אלא גם בידור ישראלי עשיר.
- האניה היחידה שהותאמה במיוחד לקהל הישראלי – המבקש להפליג בנוחות ובבטחה.

ארגון וביצוע: מלחי בע"מ

- תל-אביב: רח' דיזנגוף 76 (☎ 03-288414, 03-290596)
- חיפה: רח' הבנקים 3 (☎ 04-524218 9)

הרשמה אצל כל סוכני הנסיעות.

פרטים: "מועדון מטיילי מעריב", מערכת "מעריב", רח' קרליבך 2, ת"א ☎ 03-439207

השמרנות חוגגת השפיכנות דועכת

השמרנות והליברליזם האמריקניים נעים במעגלים, של עשר שנים בממוצע. שנות העשרים העליזות הצמיחו את השמרנות של שנות השלושים. "הצנזורה של הייז" קבעה רמת מוסר "נאותה" בקולנוע. שנות החמישים המכופתרות פינו את מקומם לשנים הליברליות ביותר בתולדות ארה"ב והעולם כולו – שנות השישים והשבעים. ילדי הפרחים והמתירנות המינית שצמחה על אדמת וודסטוק, נדבקו בהרפס ואחר כך באיידס והביאו את ממשל ריגן לשלטון. כאות תודה והוקרה מינה הממשל ועדה בראשותו של התובע הכללי – ארווין מיז, לבדיקת נושא הפונוגראפיה ברחבי ארה"ב והחלטות בית המשפט העליון, המתיר למדינות המעוניינות בכך להוציא יחסים הומוסקסואליים אל מחוץ לחוק.

אחת ממסקנות הדו"ח, שהתפרסם בימים אלה, קובעת שיש קשר בין פונוגראפיה והתנהגות אלימה כלפי נשים. הרבה לפני פרסומו של הדו"ח התחילו האמריקנים ליישם הלכה למעשה את רוחו של הימין החדש.

כתוצאה מכך, אימפריית הסקס המשומנת היטב נפגעה. השפכנות העליזות של אחד מקיסרי האימפריה, יו הפנר, הפכו למובטלות בעקבות סגירת מועדוני ה"פלייבוי" האחרונים בארה"ב. יותר מ-10,000 חנויות ברחבי המדינה הורידו את "פנטהאוז" ו"פלייבוי" מן המדפים.

גליונו הראשון של ה"פלייבוי", ראה אור בשנת 1953 – והיה הירחון הראשון שהראה לגבר האמריקאי את הכל בגדול ובצבע. מרילין מונרו התפרסמה בעקבות תמונת האמצע בירחון. להגיע לשם, זה היה חלומה של כל נערה שרצתה להגיע להוליווד. אמריקה היום, אומרת "לא" לחלום הזה. תהיה נקיה מסקס ואוהבת את הנשיא שלה.

על שקיעתה של אימפריית הסקס – בעמודים 10-11.

אביבה מץ

מדינה הולכת פייפען

ריי צ'רלס אמר פעם שהמוסיקה היא כמו חשמל – אי אפשר להבין איך זה קורה, אבל כשלוחצים על הכפתור יש אור בכל החדר. הוא צדק. המוסיקה היא הנורה של העולם. לא יכולה לשנות אותו, אבל לפעמים היא עוזרת לראות יותר טוב. זה התחיל בשנות ה-60, עם דילן, ג'ופלין ומוריסון, ונמשך אל ה"לייבאיד" של סינט' בוב גבלוף. ההיסטוריה של המאה ה-20 לא רק נכתבת, היא גם מולחנת.

בישראל, שבה לוקחים כל מילה ברצינות איומה, התהליך עבר עידון מסוים. מהפזמונים ההירואיים של שנות ה-40 וה-50, גלשה המוסיקה הפופולרית הישראלית לעסוק בנושאים הקלאסיים: הוא והיא, היא והם, הוא והיא. שירי מחאה כמו "הביתה" של אהוד מנור חטפו אבן בקרית שמונה וחזרו הביתה. שירים כמו "מדינה קטנה" של סנדרסון, פשוט לא הובנו. מאיר אריאל שר פחות או יותר לבד.

עכשיו המדינה חוזרה למצעדים בדרך האחורית, אנשים קולטים רק את המשפט "המדינה הולכת פייפען..." משיר שמשמיע הרדיו בימים אלה ועוד עשוי/עלול להפוך לשלאגר. אתה מנסה לכעוס ולא מצליח. מי שכותב את המילים האלה אינו זמר מחאה, גם לא עוכר ישראל, פשוט משתמש בחומרים שנמצאים לידו. המוסיקה לא יוצרת את הדעות, היא צילום הרנטגן שלהם. לא בושה לשיר על כך שהמדינה היא חפיף, ושהיא הולכת פייפען, או לשיר על המטוס שלוקח אותך לארצות-הברית. לא צריך לאסור את ההשמעות ברדיו, לא צריך גם לבדוק את הטקסטים לפני שהם נכנסים לשידור. אם מישהו מהשניים צריך להשתנות, הרי שזו לא המוסיקה, אלא המדינה.

יאיר לפיד

דואר

זה מה שבראש שלנו

ל"מה יש לכן בראש", מ-21.7: עופר הילל, בוא ואנסה להסביר לך מה יש "לנו" בראש. למה לחץ הדם שלי עולה כבר בשלב שבו הסיסמה המבריקה "הגוף שלי – הראש שלו" הופיעה בחוצות ללא פתרון כתב החידה – שם המפרסם "ראש-אינדיאני". אני מאוד שמחה שרווקא שהבנת למה הרגיזה המודעה "אני אוהבת שנוגעים בי". זהו כבר צעד בכיוון. אני גם שמחה על שאתה טורח לפקוח את עיני כלפי הנושאים הבאמת חשובים, שעליהם אני צריכה להיאבק, כגון שויון בעבודה או מעונות-יום חינם. ומי אמר לך שאיננו נאבקות על נושאים אלה? אלא כפי שבעצמך ציינת, הם "פחות אוהדי-תיקשורת" ואתה לא שומע ולא יודע (וכנראה גם לא במיוחד מתעניין).

אלא שאני מאמינה שבעולם שבו שרירה וקיימת האמונה שמה שחשוב אצל אשה הוא הגוף ולאו-דווקא הראש, מאבק בנושאים "שבאמת חשובים" לא יוכיל לעולם להשגת מטרותינו. וכי למה שיעודדו נשים לצאת לעבודה שבה תוכלנה לקדם את אישיותן ולזכות לעצמאות כלכלית, אם מה שהן באמת צריכות לעשות זה ללדת ולגדל ילדים, לטפל בבעל ולנהל משק בית לדוגמה? וכי למה שיתנו להן זכויות שוות וקידום בעבודה אם בעצם הן פחות חכמות והגיעו לאן שהגיעו לאו-דווקא בזכות הראש?

מאבק על זכויות שוות קשור בעיני קשר הדוק למאבק על שינוי התדמית שלנו ואתם, אנשי התיקשורת, לא עוזרים לנו כזה במיוחד. בחברה שבה הראש של אשה שווה פחות, סיסמה כזאת מעלה לי את לחץ הדם. לקחתם לי את הראש ונתתם אותו "לו". על זה אינני סולחת.

טלי שחורי
קרית טבעון

שאקי, לא דייקת!

ח"כ פרופ' אבנר שאקי אמר בראיון שהתפרסם ב"גבר לעניין": "כל מה שאנחנו עושים זה לנסות לשמור על הסטטוס-קוו, להקפיא את המצב הקיים". אין זה נכון, העברתו של חוק החזיר בכנסת ביוזמתן של המפלגות הדתיות הוא הפרה של הסטטוס-קוו.

ועוד לאותו ראיון, אני מבקש להגיבו: לטענת ח"כ שאקי הבטיח המערך למפד"ל שאם יילך איתם לממשלה צרה, המערך יבוא לקראתם גם בשינוי חוק השבות. והרי כבר אמר ח"כ אברהם שפירא לפני כינונה של ממשלת האחדות הלאומית: "מי שיתן לנו יותר רת איתו נלך". ראשי המערך וראשי הליכוד מוכנים לעשות צעדים מרחיקי לכת ובלבד שכסא השלטון לא יישמט מתחתיהם.

ח"כ שאקי מסתמך על מגילת העצמאות כבסיס לאופיה היהודי של מדינת ישראל, אולם מגילת העצמאות מבטיחה גם חופש דת (שהיא גם הזכות להיות אתאיסט), מצפון, לשון, חינוך ותרבות. ומה על חוק שיפוט בתי דין רבניים בדיני אישות של יהודים בישראל, השולל כל משמעות חוקית מהפיסקה הנ"ל במגילת העצמאות?

אשר למיפגשים בין יהודים לערבים "בגיל מסוכן", יברוקנא ח"כ שאקי ויווכח שמרבית הזוגות המעורבים הכירו בגיל מאוחר יותר, לדוגמה באוניברסיטה, ולא בכתה ח'. כמרכן, לא נכונה קביעתו שאם 40% מהח"כים הם דתיים, הרי שהם מייצגים 40% מהציבור. הסיבה לעיוות זה היא שיטת הבחירות הנהוגה אצלנו.

יוסי טרלברגר
רמת-גן

טבריה קיץ 1986

מוגש בחסות
חברת גרין קארד
גרין קארד • כרטיסי

מועדון התיירות לנופש הנבון לקוראי מעריב

בחסות ראש עיריית טבריה מר יגאל ביבי

כרטיס טיסה ללונדון כל שבוע!!!

פרטים נוספים בבתי העסק

מלון טבריה

ברכת שחיה • ג'קוזי • סאונה • בר
• מועדון וידאו • אולם כושר
רח' אוהל יעקוב 18 טל: 067-92270

פרח שני
מסעדה סינית
ככר המסגד טבריה
067-90221

מלון אריסטון ★★★
* חדרים מפוארים
* נוף מקסים
* כשר למהדרין
קרית שמואל.
שד' הרצל ליד העיריה
טל: 067-90244

ביג בן BIG BEN
פאב-מסעדה
מדרחוב ככר הדר
טבריה
טל' 067-22248

הסינה של סעקרס
ICE-CREAM
* גלידות מובחרות
* עוגות גלידה
רח' הבנים מדרחוב,
טבריה טל 067-96447

מבצע עד 15/7 5% הנחה
אוהל יעקב 2 טבריה 91641-2

מסעדת הגליל
מבחר בשרים על האש
מגוון רחב של סלטים ותבשילים
מוסיקת רקע ואוירה נעימה
כשר
מזוג אויר
בנין לב הגליל מעל בנק הפועלים טל: 22382

מלון הרטמן
טבריה
★★★★
רח' אחד העם 3
טל: 067-91555

מול "לידו כנרת" טבריה. טל: 067-92353

מלון "קונטיננטל"
* אוירה ביתית
* מחירים עממיים
ניתן להשיג כרטיסים מוזלים לחופי הרחצה!
רח' כצרת 2 20018

מסעדת
אבו שקארה
מסעדה מזרחית
ומאכלי דגים
רח' הגליל 16,
מול מלון גלי כנרת טבריה,
טל' 067-92103

"ההכל'ב"
* מכשירי כתיבה
* פוס צעצועים
* מוצרי מנ...
ומלאכת יד

נעלי "עדין"
* נעלים אופנתיות
בלעדיות לנעלים:
רומיקה, גלי, אנטילופ
ונימרוד
טבריה רח' הגליל 20983

החלבשתי ינאי
ממיטב יצרני האופנה
רח' ירדן-טבריה
067-20542

אופנת אורן
הלבשת גברים נשים
וילדים
רח' הגליל טל' 20919

מלון אסטוריה
HOTEL ASTORIA
3 כוכבים
רח' אוהל יעקב 13, טבריה
טל. 067-22351/2

תכשיטי "דללי"
מבחר אקסקלוסיבי
של תכשיטים
ויהלומים
רח' הגליל טבריה
067-92419

שי לי
* מתנות כלים
דקורטיביים יחודיים
* מבחר בובות מרהיב
* מוצרי פופ מיוחדים

אשה יפה
* אביזרי אופנה
יבוא בלעדיים
* תיקים
* משקפים ותכשיטים
* תכשיטים

הלבשת חמד
מבחר בגדי גברים ונשים מדגמי האופנה, וכמובן ספורט אלגנט.
שרות אדיב
מחירים נוחים

60 מינוט
* פיתוח תמונות
תוך שעה
* סרטי צלום
רח' הגליל טל 067-91718

מסעדת גלי גיל
מסעדת דגים
מאכלי בשר
על פחמים
שפת הים – הטיילת
טל. 067-20699

הטלה והאוז

כשר בהשגחת הרבנות

"אווז וכבש
על האש"

מבצע 10% הנחה
רח' דונה גרציה טל: 90242 טבריה

פונדק העמק

בבעלות עיסא
מאכלים מזרחיים
דגים
שרות אדיב
מבצע: למביא מודעה זו 10% הנחה
מושבת כנרת, טל. 067-50120

מסעדה תימנית
אולמי פורמה

כרטיס כניסה חינם לחוף השקט
טבריה רח' הגליל, טל: 90441

פונדק העמק
בבעלות עיסא
* מאכלים מזרחיים
* דגים
* שרות אדיב
מושבת כנרת

גם בטבריה יש
מק דוידי!
מק דויד
במדרחוב טל. 93404

בורקס
★ מלוח, בורקס,
גלידות שטראוס
ומבחר פיצות
רח' הגליל 27
טל' 067-20083

המעדניה
נקניקים סלטים
גבינות דלקיטסים
והכנת כריכים
רח' אילת 1
מאחורי ככר רסקו
טבריה טל: 067-92218

מלון רסטל
החדש
* המלון שווה ביקור

מסעדת גן אסתר
בהשגחת הרבנות
מאכלים דגים, מאכלים ביתיים,
פיצות וגלידות
כאן נהנים מאוירת גן
המסעדה כשרה וממוזגת הנחה לקבוצות
רח' קישון ליד מגן דוד אדום טל' 20946

מסעדת מרבד הקסמים

מגוון מאכלי תימן וגריל
רח' הבנים 27 – טבריה

מלון פולוניה
נופש עם
יחס אישי
טבריה 067-20007

כל בו לתנוק
"ליאור"
10% הנחה על כל קניה של 100 ש"ח
אחרי הבנק הבינלאומי
טבריה 20001

מסעדת
נוף כנרת
מסעדה עם
מסורת מיוחדת
הותיקה ביותר
על שפת
הכנרת, עם
מאכלי הים
המעולים
בעולם
הטיילת – טבריה
טל: 067-20773

פאב החשמל

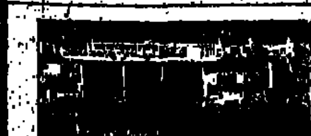

פז תחנת דלק פז מצפה גולן
חינם! בדלקת בלמים במכשיר מאושר
על כל מיקוי דלק ב-20 ליטר
במקום הקרוב ביותר בטבריה
שד' ספיר טל: 067-94898

אביזרכב צפון
★ רדיו טייפ
★ כיסויים
★ אזעקות
5% הנחה
טל 90417

ראיון גבר לעניין

האיש שעשה את ריטה

רוני בראון, האיש שגילה את ריטה ■ חוש הריח שלו דייק, אך גם הוא לא חזה הצלחה־בזק שכזאת ■ יחד עם בעלה, מנסים להחניק את המיניות המתפרצת מריטה, שלא תתפרש כוולגריות

רוני בראון, האיש מאחורי ריטה. שיער כסוף, שרשרת זהב, חיוך סימפטי. הריש המתגלגלת שלו, על תקן סימן בודד למוצא היקי. לפני שנה וקצת עזב את סי.בי.אס והקים את חברת התקליטים "הליקון" ו"כנען".

את ריטה ורמי קליינשטיין שמע במקרה, בזמן שירותם הצבאי. החליט שמצא אוצר. חוש הריח שלו דייק. בסי.בי.אס, שם כיהן כסמנכ"ל, אמרו לאחר שעזב, שהצלחה זה לא הסיפור שלו. עכשיו יש מי שאוכל שם את הכובע.

נתחיל בריטה. כמה אחוזים יש לך בהצלחה שלה?

זו שאלה שקשה לענות עליה. בעקיפין יש לי חלק לא־קטן, אבל ההצלחה שלה היא תוצאה של עבודת צוות, וכמובן, הכישרון שלה שבולט כמגדלור למרחקים. חשוב לציין שאנחנו לא עובדים בשיטה הישראלית שחולבת את האמן.

מי חולב, מה חולבים?

אחרי שיצא השיר „בגידה" היו הצעות להופעות ביום העצמאות. דובר על הרבה כסף, כמאה אלף דולר, ולא עשינו את זה. מעט אמנים ומפיקים היו עומדים בפיתוי. זו רק דוגמא לשיטת חשיבה שונה. במדינה שלנו הפרוביזורים הם הדברים הקבועים. אני לא מאמין בהם.

„אנחנו מעבר לאסתר עופרים... לריטה יש דיעות מגובשות על עצמה. היא לא תמיד יודעת מה היא כן רוצה, אבל ברור לה מה לא"

מהרגע הראשון ששמעת אותה החלטת ללכת עליה בגדול. השקעת בה הרבה כסף, היום מותר לגלות כמה?

תרשמי שהשקעתי גם אהבה. ההשקעה נעה בין מאה עשרים למאה חמישים אלף דולר, שחלק לא מבוטל מזה הוחזר במכירת התקליט שלה. לו הייתי עובד בשיטה הישראלית (שיטת החליבה, זוכרים?) הייתי מחזיר מזמן את כל ההשקעה ואפילו מרוויח.

עוד כשהיתה אלמונית האמנת שריטה תהיה אסתר עופרים שנייה.

עם כל צניעות אני חושב שאנחנו מעבר לאסתר עופרים.

איך בונים הצלחה כזו?

אם הייתי מבקש ממך לשחזר בדיוק את כל התהליך מרגע שאת נכנסת למכונית ועד שהמכונית היתה זזה, היית מצליחה? זה אותו דבר. היה פה שילוב של אינטואיציה, ותגובות אינסטינקטיביות. אני עושה דברים שיוצאים מהבטן. אלי זו הפעם הראשונה בחיים שהתאפשר לי לעשות את כל מה שרציתי בלי שאף אחד יתערב ויכתיב לי.

המעורבות שלך כמפיק וכמנהל אישי היתה גדולה. פירנסת אותה ואת בעלה רמי קליינשטיין, היית מעורב בבחירת השירים, התלבושות ואפילו הצילומים. הרבה צלמים ניסו ולא כל־כך אהבתם את התוצאות. מה, בעצם, רציתם?

היה צורך להציג את ריטה בפני קהל שעדיין לא מכיר אותה. רצינו להוציא אותה יפה לפני ההזדמנות שהיתה לה ליצור קשר עם קהל. חשבתי שצריך זווית יפה, חזקה, כזו עם אופי. היא תמיד אמרה „אני לא יפה ואני לא רוצה שיגידו שאני יפה". לריטה יש דיעות מגובשות על עצמה. היא לא תמיד יודעת מה היא כן רוצה, אבל ברור לה מה לא.

שמתם דגש על מיניות?

לא, להיפך. רמי בעלה, נעמי אשת יחסי הציבור ואני, היינו מודעים לסקסיות שהיא מקרינה. בכל העולם היו מקבלים את זה כטבעי ומקובל, אבל ידענו שבארץ זה יכול להתפרש כוולגריות. אנחנו, למעשה, מרגיעים אותה, מבקשים ממנה להקטין את התנועות, להבליג, להחניק, ועדיין נשאר מזה הרבה.

היא סקסית בעיניך?

כן. אני חשב שכן.

הפתיע אותך שכל־כך הרבה אנשים חושבים שהיא יפה?

האמת, כן. אני זוכר שישבתי במטוס ומישהו קרא בעיתון על בחירת מלכת היופי ואמר, מלכת היופי דומה לריטה. זה מפתיע. אני חושב שהיא מקרינה משהו. משהו טוב. כשהיא פותחת את הפה ושרה זה גורם לאנשים לחשוב שהיא יפה. יופי כמו פורנוגרפיה זה עניין יחסי. אולי קל לאנשים, שרובם לא־הכי יפים, להזדהות עם משהו שאינו סמל היופי.

לעיתוי היציאה שלה לקהל היה קשר להצלחה?

העיתוי היה מיקרי. היו לנו שני שירים מוכנים: „בגידה" ו„שיר אהובת הספן". לא היה לי ספק שהשיר הראשון הוא פגז. זו היתה הפקה בומבסטית, די מהפכנית בסטנדרטים הקיימים, אבל ידענו שמהפיכות לא תמיד מתקבלות טוב. התלבטנו הרבה בין שני השירים הללו. ההחלטה נפלה על „בגידה", שיצא לרדיו ביום ההולדת שלי ושל רמי קליינשטיין. גם השותף שלי מזל עקרב, אז יצא נחמד. התגובות בהתחלה היו מעורבות. היו שבועיים די איטיים ואחר־כך זה התחיל לעוף.

ההיסטריה סביב ריטה הפתיע אותך?

אף אחד לא ציפה שבמהירות כזו יתפשט העניין ויגיע למימדים כאלה. רק עכשיו אני קולט את ההיסטריה עצמה. אנחנו בונים אותה לא כסטאר אלא כסופר־סטאר. אולי ההיסטריה נבעה בעיקר מ„גבירתי הנאווה". אנחנו קלטנו את זה בדקה התשעים, בזמן פציעות. כל מה שאנחנו מנענו ממנה, ונסיונו להגן עליה, והתמוטט סביב המחזה. הסכר נפרץ.

ואז היא נשברה?

„באופן כללי, אם נדמה את התעשייה לאולם קולנוע, אז לכל הזמרים שלנו יש כרטיסי כניסה"

כתוצאה מההתנפלות היא לא הצליחה לעשות שום דבר עם עצמה החל מאכילה וכלה במנוחה.

מה אתה מתכוון לעשות כדי שלא יחזור „מקרה דיוויד ברוזה" – נפילה אחרי ההיסטריה.

ריטה היא קודם כל כישרון ענק. אני לא חושב שיש מישהו ששאל את אסתר עופרים או את ברברה סטרייסנד, או את בט מידלר מה יקרה מחר. למה צריך לחשוב ככה? למה צריך להבחיר מלכים ולהפיל אותם? ההצלחה של דיוויד ברוזה היתה פונקציה של מצב רוח לאומי. לכולם היה קשה, ורע והיה צורך בטיפת רומנטיקה ואהבה. התקליט של ריטה הוא ברמה אחרת לגמרי. הוא הגיע משום־מקום, ולא כמו אצל ברוזה, הוא לא היה כבול לקונספט מסויים.

הרדיו נתן פוש גדול להצלחה שלה. הרבה זמרים מתלוננים שאמן נבנה ונופל על־פי טעמו של השדר. איך תימודדתם עם התלות הזו?

אני רוצה לומר, שאני מבין במה שאני עושה לא פחות מהשדרים או העורכים המוזיקלים. אמנם לא האמנתי שיקרה מה שקרה אבל ידעתי שבזמן סביר, עד שלוש שנים, ריטה תקבל את המקום שמגיע לה. שדר אחד לא יכול לרומם או להפיל. שלאגר גדול עובר את המחסום הזה. אצל ריטה זה היה ברור, לא היתה בעיה כזו. זה כמו ללכת ברחוב ולראות לוויתן. אולי מרחוק זה נראה כמו גוש בשר אבל מקרוב זה לוויתן. אין מה לעשות.

אמצעי התקשורת היו אתכם, ובעדכם. איך עושים את זה?

המדיה בעיקר באה אלינו. העבודה התרכזה בניפוי. מה כן ומה לא. בהתחלה נתנו לריטה לעשות מה שהיא רוצה ומרגישה. אחר־כך ביקשנו שתתאפק קצת. היא בחורה שנותנת את עצמה עד הסוף, ומהר מאוד גילינו שהתכונה הזו יכולה להיות מנוצלת בתקשורת לרעה. היינו צריכים לומר לה לא לחשוף יותר מידי, לא לנדב אינפורמציה. אנחנו עסקנו בחסימות באגפים.

היום, בדיעבד, זה נשמע כאילו יש לך במעט־נוסחה להצלחה. או מה קרה עם דני בסן, למשל, ומני בגר?

אם הייתי יודע את הנוסחה הייתי מולטי־מיליונר. אני מקיף עצמי באנשים רעננים שיכולים לעזור בהצלחה של האמן, אבל אחד המרכיבים הגדולים והחשובים ביותר הוא המוטיבציה שלו. אני מסוגל להיות מאמן טוב, אבל ברגע שהם עולים על המיגרש זה כבר תלוי בהם. כל מה שעשיתי פה, מבחינתי, זה – אני לא אומר אדגומות כי זה נשמע רע – אבל שיאים מסויימים. דני בסן הוא לא הצלחה, אבל תראי לי עוד אמן שמופיע כמוהו ונלחם בדרך הקשה. למני בגר יש בעיה עם הטכסטים שלו, שבחלקם נאיביים מדי והוא לא נותן לכוון אותו. באופן כללי אם נדמה את התעשייה לאולם קלנוע, אז לכל הזמרים שלנו יש כרטיסי כניסה.

כיצד אתה מחליט במה להשקיע, את מי לקדם?

קודם כל, אני צריך לאהוב את החומר. זה המפתח היחידי. וכיוון שלא התחלתי להקשיב לקליידרמן בגיל שלושים־וארבע, אלא גדלתי על רוק־אנד־רול, זה בוודאי מכתיב כיוון.

אתה עצמך כתבת קצת שירים. המילים והמנגינה של השיר "אתמול היית שונה", שכתבת לשימי תבורי, הם קריטריון לטעמך?

אני לא מתכחש לזה. אני עדיין חושב שזה שיר טוב. כששימי תבורי ביקש ממני לכתוב לו, כתבתי לו שיר שהוא נכון בשבילו. נכון כדי להעביר אותו כיתה.

אני שומעת הסתייגות?

לא.

„אני פטאליסט באופי". לא מאמין בלוטו, טוטו, וקזינו. רק בעבודה ובדרך שהבטן שלי מכתיבה"

אתה זמר/מלחין מתוסכל.

מה פתאום. כדי לכתוב שירים צריך סוג אחר של חיים. שלוות נפש אחרת. אני לא עושה מין כשצריך לעשות. אני עושה כשבא לי. ככה עם שירים. בעבר שרתי בלהקה צבאית, והחלטתי שיש זמרים טובים ממני עם מוטיווציה גדולה יותר. ננסי ברנדס, לדוגמה, יגיד לך שאני הזמר הכי טוב בארץ. אני חשבתי אחרת.

מהלהקה הצבאית הגעת לסמנכ"לות בסי.בי. אס, ועזבת לטובת חברה עצמאית. סיפרו שמסביב לא כל־כך פירגנו לך?

סי.בי.אס היא חברה בינלאומית גדולה, שאינה מפרגנת לאנשים שיוצאים מתוכה. היו דלתות שנסגרו. בתחילה הגבתי כמו ילד, אבל לאחר שתי שיחות עם אבא שלי הבנתי שזה טבעי, והדרך היחידה להתמודד היא השורה האחרונה בעשייה ולא ההתנגחות המילולית. זה כמו הבדיחה על זקן בן 79 שבא להתלונן אצל הרופא שהחבר שלו בן 84 מספר לו שהוא מקיים יחסי מין פוריים שלוש פעמים ביום. אז מה אמר הרופא, תספר גם אתה. שיגידו.

ומה השורה האחרונה שלך?

אני פטאליסט באופיי. לא מאמין בלוטו, טוטו, וקזינו. רק בעבודה ובדרך שהבטן שלי מכתיבה. אחרי שנה ושלושה חודשים בחברה, אנחנו בהחלט חברה רווחית ומצליחה. עדיין לא החזרנו את ההשקעה, אבל בתום השנה השניה נהיה מאוזנים. יש גם תכניות לחו"ל. בינואר אנחנו רוצים להוציא תקליט של ריטה בגרמניה, אוסטריה ושוויץ והודש מאוחר יותר בשאר העולם. אני בטוח שחברת "פוליגרם" שחתמה עם ריטה תתרגם את הכישרון שלה להצלחה עולמית. אין סיבה שמה שקרה פה לא יקרה בעולם. וזהו.

מיכל קפרא ■

רוני בראון והתגלית המהממת שלו, ריטה. אומר שניתן לנצל הצלחה גם בלי „לחלוב את האמן בשיטה הישראלית", כמקובל. צילומים: רוני קסטרו (בראון), דניאל מורדלינסק (ריטה).

ביייגל־נאש בנתניה. כבר שמעתם על פיצה־בייגל? פה יש. צילום: מוטי לוי.

מקום

„בייגל־פיצה", בנתניה יש דבר כזה. אצל „בייגל־נאש", בחוץ פלסטיק, בפנים עץ.

לא עיינתי בערך „בייגל" במילון. אני משערת שכתוב איפה־שהו שזה „מאכל יהודי עממי". על פיצה אפשר לכתוב: „מאכל איטלקי" (עממי?). אבל מי שמע על „בייגל פיצה"? בנתניה יש דבר כזה. שני המרכיבים, זה על־גבי זה, קומותיים. הנקודה היהודית במאכל איטלקי, או להיפך. 3 ש"ח ב„בייגל נאש", שנפתח לא מכבר במדרחוב בנתניה, חוליה נוספת בשרשרת מסעדות הרשת, שיש לה אבא הכי חוק בגן: שטראוס.

בני „הגיל הרך", 16 עד עשרים ומשהו, אומרים שהיא מסתדרת להם טוב עם הכיס. משפחות חסכניות אוכלות שם בלי נקיפות מצפון ורגשי אשמה על שנקלעו ל„מקום של ילדים". המקום אינו מכוון לקהל יעד מוגדר, לדברי המנהל, אבי יעקא, מדריך של"ח בימים (בתיכון תרדה) ומסעדן בלילות. באים צעירים, מבוגרים, מקומיים ותיירים. בחוץ יש ריהוט פלסטיק בצהוב לבן, מרענן ויפה בקיץ. בפנים הכל עץ.

והמחירים: מימרחי גבינה 3–4 ש"ח; סלטים – ביצים 2.80 ש"ח; חצילים יווני 4.10 וכנ"ל סלט טונה; פלטות נאש עם 5 סוגים של מימרחי גבינה 7.30; פשטידת ירקות 3.80, בצל 5.20; בלינצ'ס 5.30–6.50; מרקים 2.50; גלידות 3.25–8.00 ש"ח. כשנשפכים אל הים, אפשר לעצור גם לארוחת בוקר ב–3.30 ש"ח: בייגל, חמאה, ריבה, מיץ, תה או קפה. או ארוחת בוקר „מיוחדת", הכוללת בנוסף כדור מימרח גבינה, שתי ביצים וירקות, 4.60 ש"ח.

מקום נחמד, קצת צפוף. לפעמים הרבה, בגלל עומס המטיילים במדרחוב ועומס החום. כשצפוף לא רואים את הנוף, רק רגליים של עוברים ושבים. ספרנו 20 זוגות סנדלי כסף, 15 זהב ו–11 ורוד. האוכל בסדר, אם אין ציפיות גבוהות מדי.

תלמה פרויד

פאב

„טאבו". שתיה וגם אכילה. בניצוחה של אורה בר־אור, שמגישה מה שהיא אוהבת. נקי.

איך מונעים זבת (הנגאובר) של אחרי השתיה? התשובה – לא מפסיקים לשתות. הרעיון החביב והבלתי־מעשי הזה מופיע על שלט בבר של פאב טאבו, הירקון 323, תל אביב.

טאבו פועל כקושי ארבעה חודשים, ממש בייבי. והבייבי הזה, שכבר למד ללכת יפה מאוד, הוא של אורה בר־אור, אקס־פיקוד מרכז, אקס־שחקנית, אקס־ימאית, שהיפשה תחליף הולם לים, משהו יותר יציב.

אמא־אורה מטפלת היטב בבייבי שלה. הוא נקי ומסודר, וקירות השפריץ הלבנים מקושטים בתמונות טלוז־לוטרקיות של דוד עוז, אמן ישראלי־פריסאי. דלפק הבר עשוי עץ כבד וחום, כמו בפאב אנגלי טיפוסי, והמרפים מצויירים בקפידה. גם שאר הריהוט – השולחנות בפנים ובחוץ, המשקפים – מאסיווי וכהה. השירותים מרווחים, מצויירים במראה, ויש אפילו שירותים מיוחדים לנכים, תופעה חריגה בנוף הפאבים.

גם התפריט יוצא דופן. אורה משוגעת על אוכל ואוהבת לבשל. בתפריט, ערבוביה של צרפת, יוון, סין, אוסטריה ועוד. מה שהיא אוהבת: קלמרי 13.5 ש"ח, אסקארגו 12.5, ספיירבס 14, שמפיניון א־לה טירול 8.5, סלט יווני 6, צזיקי יווני 6, פלטות נקניקים או גבינות 8–13, נקניקיות בכרוב ובבירה 8, סיגרים 5, אגרול 5.5, אומלטים 5.5 ש"ח ועוד. חומוס ופיתות אין (למה???), אבל צ'יפס יש, 3.5 ש"ח.

אשר לנוזלים, בירה גדולה 3 ש"ח, קטנה 2.5, קוקטיילים 10 ש"ח, תריפים רגילים 6 ש"ח. משקה הבית הוא פרנו עם ג'לידה.

המוסיקה שמתנגנת בפאב היא מהסוג שכמעט כל אחד אוהב להשמיע לעצמו בבית. בימי ששי מופיעה להקה חדשה ומבטיחה, „גיטרה פלוס", בקטעים ישראליים ודרום אמריקניים. שעת סגירה רשמית אין, ואורה אומרת שהיא לא מסרבת למישהו שמוכרח איזו בירה אחרונה לגמור את הלילה.

שרית פרקול

מישחק

קחו „פיקס" ואולי תהיו שותפים לרווחים עם ממציא המישחק. אם תגלו פתרונות אפשריים.

אחרי כמה וכמה שעות טובות של בילוי עם „פיקס", אני יודע שלא קל לזכות ב–5,000 דולר, או ב–10% מההכנסות של יצרן המישחק הזה, שכבר זכה לכינוי „הקוביה הישראלית". דב פרידמן, גיאולוג ומתמטיקאי, משוגע על מישחקים, תשבצים, מחשבים ושאר בילויי פנאי, המציא את המישחק, סידור של גזירי קרטון בהרכב מסויים. היחיד שמצא עד עכשו דרך לסדר בצורה שונה את הריבוע שצריכים לבנות מאותם חלקים, זכה בפרס הראשון, הדולרים. הממציא כנראה אופטימיסט, מקווה שרק עוד אחד או שניים יצליחו, כי אם יצטרך לחלק לכל אחד מעשרה פותרים, 10% מההכנסות, מה יישאר לו. ומה יתן לפותר ה–11? כי זה לא רק גימיק פירסומי, אלא התחייבות בכתב, עם רואה חשבון וכל זה. מוכנים לנסות? 6 ש"ח, בחנויות שונות. כולל הוראות, והנחייה, לאן פונים עם הפתרון המוצלח.

עופר הילל

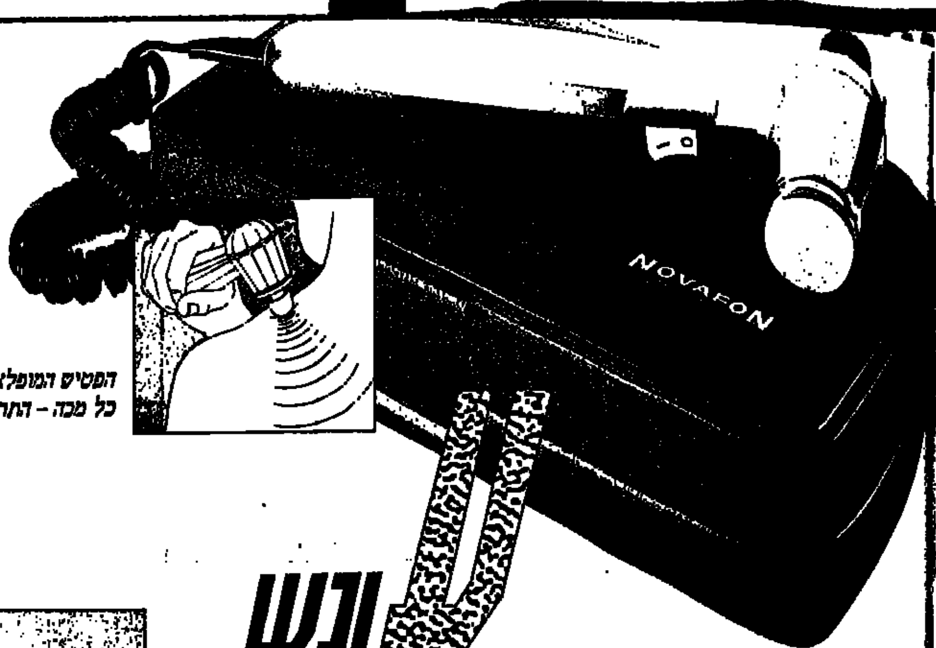

הפטיש המופלא. כל מכה – התרגעות.

עונש

בשוודיה, פושעים יכולים לבחור בין כלא לשירות צבאי ■ צעיר שנידון ל־4 שנות מאסר באשמת שוד מזויין, יקבל נשק לידיו ■

שוודי בן 26 שנידון לא מכבר לארבעה שנות מאסר על שוד מזויין של חנות תכשיטים – יקבל לידיו נשק, ודווקא מהצבא השוודי. הצעיר שנשפט לפני זמן־מה בעיר השוודית גטבורג, איים על בעלי החנות באקדח שלוף והלם בראשו.

ועכשו, במקום להעביר ארבע שנים בתא מאסר בכלא השוודי, הבחור בחר בחופש, בעזרת השלטונות. ישרת שנה בצבא, בהתאם לחוק הפלילים השוודי, המתיר לפושעים צעירים לבחור בין כלא לצבא. אבל לכל יש גבול, והמקרה של השודד בן ה–26 מסעיר את הרוחות בשוודיה. מה עוד, שבתקופת השירות תוחזר לפושע דרגת המפקד שלו, עם גישה לנשק ולתחמושת.

מפקד משטרת שוודיה, קלאס אמיון, אינו חושש. הוא אומר שזה מקרה יוצא־דופן בהיסטוריה של שוודיה ואילו מעשה השוד של הצעיר היה הפשע הראשון שביצע ועל־כן, יש לתת לו צ'אנס. הוא הרגיש שבשירות הצבא יהיה החייל השודד תחת פיקוח. במידה ויחרוג מההוראות, יישלח חזרה לכלא.

אסתר אדלשטן, קופנהגן

פטיש

יחידות קול פורצות לגופך מהפטיש, מרעננות ומרפות שרירים. לבריאות.

פטיש עושה גלים. זה מה שהמציאו בגרמניה, דרך מקורית לרענן את גופך. מכה פה, מכה שם והמעטה הקולי שולח לתוככי גופך עשרת אלפים יחידות קול בשניה. היצרן האמריקני, לפי הפטנט הגרמני, אומר שזה לא מסוכן, טוב גם לבריאים וחוסך צורך בתרופות נגד כאבי שרירים ופרקים. מאמירה זו, כבר מכר מיליון יחידות של Novafon Sonic Massager, זה שם המישחק. באמריקה אם רצונך לעשו[illegible]ת לך וליס כאלה, המכשיר עולה 159 דולר. שווה לך לבריאות.

עופר הילל

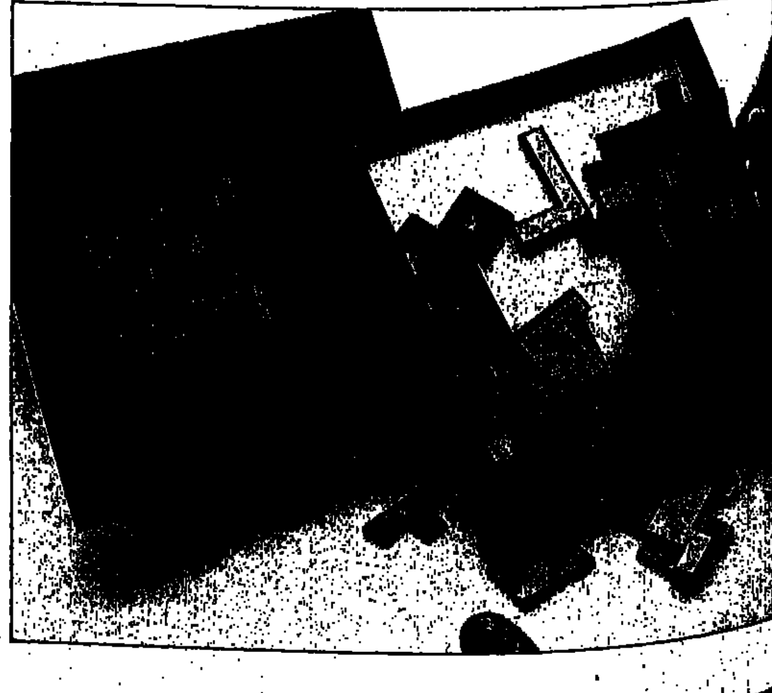

„פיקס" הוא שם המישחק. צילום: שמואל רחמני.

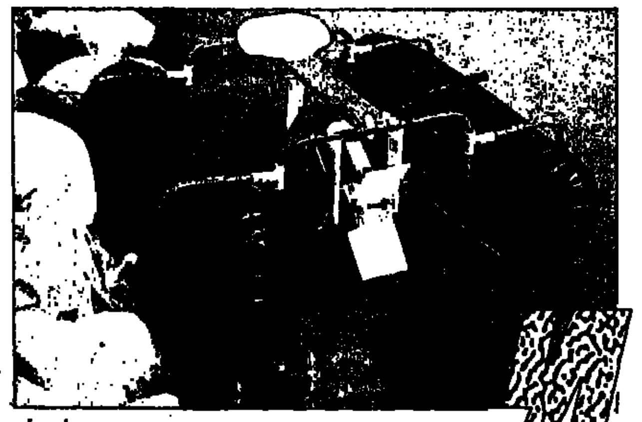

הכיף המתנפח לבעלי ריאות בריאות.

מתנפח

מייבאים לארץ משפחה שלמה של סירות מתנפחות מסוג חדיש. לנפח, לעבור ברגליים ולהפליג.

בשורה למנפחים בישראל. מי שנמאס לו ממזרוני הים המשעממים, ישמח על משפחה חדשה של מתנפחים שעלתה לארץ. בני המשפחה הם סירות חד־מושביות ודו־מושביות וכולן, כמו אופניים, מצויידות ב„כידון" ומונעות במדחף רגליים. היצרן, „דבל־ינג", קורא להם אופני מים. יש גם מזרון ענק, עם משענת גב ומדחף רגליים. החברה קוראים לזה סתלבט. כל דגם ניתן לרכישה במספר גדלים, כך שיתאים לכם, או לילדיכם.

כל המתנפחים מורכבים מגופי־ניפוח נפרדים. תקר, לא עלינו, באחד מהם, מאפשר לסירה לקרטע לחוף בביטחה. הניפוח, אגב, יספק תעסוקה ליוס"ים שלם, אלא אם תצטיידו במשאבה. אפשר, [illegible], לשתף את כל המשפחה ולנפח בפה, ברוטציה. לאחר הניפוח מרכיבים את [illegible]קי המתכת והפלאסטיק לתוך תושבות [illegible]חרות – ומפליגים. כשגומרים, מנקים מהמרוזות, מרוקנים את האוויר ומקפלים את חלקי המתכת. לכל הרכיבים יש תיבת נשיאה מיוחדת. עמוס בן־שחר, שמייבא את המתנפחים מטאיוואן, מספר על ענף שלם של המשפחה שנשאר שם, לדוגמה מפרשיות מתנפחות, בגדלים לילדים ולמבוגרים. בן־שחר חשש שילדים עלולים להיסחף, מה שלא מדאיג הורים טאיוונים, ככל הנראה.

מן המבחר המיובא, הנה מחירים: חד־מושבי ומוי פרסה 75 ש"ח; חד־מושבי עם שני גופים מתנפחים 85 ש"ח; דו־מושבי 115 ש"ח; מזרוני ים 50–60 ש"ח.

טל שחף

סמל השפנפנה וכותרת „פלייבוי" מעטרים עד היום שורה ארוכה של מוצרים, רובם אינטימיים, כמובן.

יות שעשועים ליליות, שאתרי המרבץ שלהן היו קובות עשנות, מוארות בעמעום בג'ונגלים של בטון. היו להן אוזניים גדולות, בולטות, זנב מוכי, מעוגל. חזה גדול, שופע. ורגלים ארוכות, שאינן נגמרות. עתה הן אינן עוד. כמו הדינוזאורים, כמו הצארים ברוסיה, הן נפלו קורבן לעולם משתנה, שאל תנאיו החדשים לא הצליחו להסתגל.

היו שהזילו דמעות.

בהחלטה מינהלית, מסיבות כלכליות, נסגרו בחודש שעבר שלושת מועדוני השפנפנות האחרונים של רשת „פלייבוי", בשיקאגו, בניו־יורק ובלוס־אנג'לס. שפנפנותיהם נהפכו בן־לילה מסמלי מין נחשקים, לציון דרך נוסטלגי, בנתיב שהוביל מגזרים גדולים של אנושות משמרנות מינית קפואה, לזיקוקין דיינור של סרטי וידאו כחולים והצגות מין חיות.

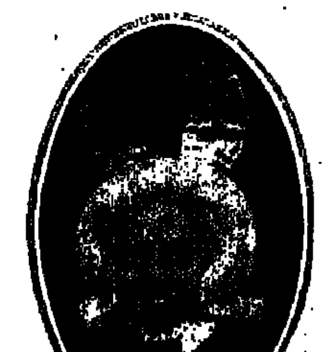

יש אירוניה בעובדה, ש„פלייבוי" ושפנפנותיו – ולימים גם שפנפניו – החלו לפגר במירוץ המין שהם עצמם יזמו ושבמשך שנים היו האצנים היחידים שם. „פלייבוי", שלדעת רבים ירה את ירית הפתיחה של ההפיכה המינית בגליונו הראשון, ב־1953, לא הצליח לשמור על עליונות שהקנו לו „דפי האמצע" שהסכו לשטידבר, עם הנערות החשופות, ספק חלומיות, ספק כמו השכנה בדלת ממול.

„השפנפנות נהפכו לסמל של העבר" הודה באחרונה יו הפנר, המייסד והעורך הראשי של „פלייבוי", שראה בבכל מה שנשא את סמל השפנפנה לא רק מכשיר לעשיית כסף – ועשה כסף – אלא גם דרך חיים.

לא היה קשה לחקות את הפילוסופיה הנהנתנית של „פלייבוי" או את דפי האמצע המלוטשים שלו. היו רבים שחיקו – וגם האפילו על המקור. יתכן, שנערה עירומה היא נערה היא נערה עירומה, אבל המחקים עשו את ההבדל. „פלייבוי" היה כתב העת הממוסד הראשון בארה"ב שהראה לגבר האמריקני ערוות נשים בצבעים טבעיים ובגודל כמעט טבעי. לכאורה זה סוף הדרך, מה עוד אפשר להראות? באו יזמי המין החדשים והראו שאפשר גם אפשר. ב„פלייבוי", גם בהיותן עירומות, היו הנערות עטופות, איכשהו, בדוק של צניעות. ב„פנטהאוז" הסירו את הדוק הזה וב„האסלר" הפכו את דפי האמצע לתמונות הדרכה לגינקולוגים. להפנר גרם התהליך שאט נפש. היתה ויש בו אנינות. הדבר ניכר בירחון שלו, שסרב לצעוד בנתיב הבטוח של הוולגריות.

לימים החלה הקופה לסכול. לא היה אפשר לעצור את התהליך. הפנר היה שוליית הקוסם, שלא הצליח לסכור את שטפון המין, שהוא עצמו חולל. עד יומו האחרון של המועדון „פלייבוי" במנהטן ניצב, לא הרחק מהשער, גבר שחילק עלוני פרסומת לבאר הפורל הוורוד, בקרן הרחוב. האטרקציה: „בחורות עירומות לגמרי". והווידאו. ליד מדף סרטי וולט דיסני, אפשר לשכור קלטות וידאו עם סרטי פורנו, בשלושה עד חמישה דולר.

אי־אפשר היה לחזות את הסוף. במלאת שבע שנים לירחון, כלילה מושלג, פתח הפנר את המועדון הראשון של „פלייבוי" בשיקאגו. במוקד המשיכה, מארחות־מלצריות „מסוג חדש". למרות הקור העז, צבא קהל אדיר על הפתחים. התחננו להיכנס לאתר הלוהט ביותר בעיר.

ואז הגיח החוצה עדר של יצורים שטרם ניראו כמותם: „חצי חיה, אשה שלמה", נזכר משקיף במחזה ההוא. כשאוזניהן המתודרות מקופלות ברוח השורקת, חילקו השפנפנות ספלי מרק חם ותיוכים. הן כבשו את אמריקה. עידן השפנפנות החל. השוער נזכר שלקוחות הציעו לו 100 דולר, בהנחה שהוא ה„רועה" של עדר השפנפנות.

תחילה תיכננו לכנות את המארחות „מלצריות של דפי האמצע" וכי בגדי העבודה יהיו כותנות לילה קצרצרות. הרעיון לתחפושת שפנפנה הוצע ע"י חברה של אחד ממנהלי „פלייבוי". אמה של הנערה תפרה את התלבושת הראשונה. כעבור זמן, נרשמה התלבושת במשרד הפטנטים האמריקני. הנערות אהבו אותה, למרות המתוך הלוחץ ואמרו שזו התלבושת המתאימה ביותר שעוצבה אי פעם לאשה. השפנפנה לייזה וארטולי: „זו תלבושת שנותנת לך לחוש בכל חיטוב בגופך".

התלבושת, סמל „פלייבוי", עוררה סנסציה. בראשית שנות ה־60, בניו־יורק, סרבו להוציא רשיון למועדון החדש, בטענה שהתלבושת „פרוצה ווימתית". הרישיון ניתן רק לאחר חילופי מנהלים בלשכת הרישוי. בבוסטון, הוצגה שפנפנה לפני המועצה לרישוי מימכר משקאות חריפים ואחד מחברי המועצה סרב להביט בבחורה. אבל מאות אלפים הביטו ובתוך חודשים נהפכו מועדוני „פלייבוי" לסיפור הצלחה כביר. בסוף שנות ה־60, מנתה הרשת 22 מועדונים מחוף אל חוף – וגם בתי הימורים בבריטניה ובבהאמה – ו־750 אלף חברים „מחזיקי מפתחות".

יו הפנר בימי זוהרו, עם השפנפנות שמרי פעם כמר מתוכן את אהובתו התורנית.

אנשי עסקים בנסיעות היו הגרעין הקשה של הלקוחות. בהתכנס ועידה בעיר הגדולה, הוצף המועדון „פלייבוי" המקומי בהמון מיוחם של זכרים, שביקשו לנצל את ריחוקם מהבית ל„הרפתקה". ההנהלה הנבונה עודדה את הלוך הרוח הזה. השפנפנות היו בלתי מושגות והתקנות אסרו בחומרה כל התרועעות עם הלקוחות. אך נוצרה אגדה, שהשפנפנות במועדונים הן חלהקה שממנה נבחרות נערות האמצע לירחון, בלי הפרווה, כמובן. מיליוני גברים באו לראות היום את דפי האמצע של מחר. לראות, לא לגעת. בתקופת השיא, חלקו שפנפנות אוטוגרפיים. היתה תחרות עצומה על מספר מצומצם של משרות במועדונים. נערות היו מוכנות לעשות כל דבר – וגם עשו – תמורת הזכות ללבוש את המחוך השפני ולהגיש קוקטיילים במשמרת של שמונה שעות רצופות. השכר לא היה מי יודע מה – 1,600 עד 2,000 דולר לחודש, תלוי בגובה הטיפים. אבל היתה יוקרה והיה חלום שהשפנפנות תשמש קרש קפיצה להוליווד.

כמו באגדות, מאחורי הזוהר, הניאון והחיוכים, היו גם זיעת מאמץ ודמעות תסכול. קודם שהופקד בידי שפנפנה זוטרה הקוקטייל הראשון, היה עליה לייסר את גווה במשך שבועות בתרגיל „כיפוף שפנפנה" להגשת משקה ללקוח ישוב, לטוש עיניים, בלי „להישפך" מתוך התלבושת. היו שכינו את התרגיל „כיפוף הזקוף". והיה תרגיל „ישיבת שפנפה", בלי למעוך את הזנב. בשיעורים „פסיכולוגיים" למדו איך להיפטר מלקוח עקשן, שמנסה לשלוח ידיים, בלי להעליבו ובלי לחולל שערוריה. ואיך לנהל שיחה סבירה עם לקוח, בלי להעמיק מדי. איך ליישב בעיות עם לקוחות שתויים. אך לא למדו איך למנוע „עור אווז" באולמות הממוזגים עד כפור בימי הקיץ.

ב־1960 כתבה גלוריה סטיינאם, מחלוצות התנועה הפמיניסטית, כתבת תחקיר, „הייתי שפנפנה", בו חשפה את המצוקה שמאחורי הזוהר. היום רואה סטיינאם בסגירת המועדונים „סימן של קידמה", למרות החשש שרבות מהשפנפנות ייאלצו להוריד את רמת החיים. היא לא הופתעה מתלונות של כמה שפנפנות על שאין נותנים הן פיצוי פיטורין כשלשאר העובדים. לדבריה „המנהלים דרשו מהשפנפנות לתת להנהלה מחצית מסכום התשרים שנרשמו על החשבון ששולם בכרטיס אשראי. ואיימו לפטר כל שפנפנה שתעז לבקש מהלקוחות תשר במזומן. 'פליבוי' היה תמיד מעסיק גרוע". שפנפנה לשעבר תובעת עתה 250 אלף דולר פיצויים, על פיטורוין בשל גיל מבוגר, בהיותה בת 28.

אבל בימי הזוהר העדיפו השפנפנות להתרכז בנקודות האור: גילויי חיבה של מעריצים, הופעות לצרכי צדקה, ידידים שקנו. לכל שפנפנה תיאוריה משלה המסבירה את שקיעת האימפריה ההפנרית: ניהול כושל, מיקום גרוע, מזון תפל. מנהיגים של ארגונים מוסריים חגים בסגירת המועדונים ובהחלטת כמה רשתות מרכולים להפסיק מכירת „פלייבוי" ו„פנטהאוז" – הוכחה לכך שאמריקה החלה לחזות את תורת הפנר. היו גם שראו יד אלוהים בכך שהפנר לקה בשבץ קל זה לא כבר.

שפנפנות בפעולה. כמו הנרות הללו. לראתן בלבד.

אחרים טוענים, שהזמן חיסל את מועדוני השפנפנות. בניהם של חסידי „פלייבוי" בשנות ה־60 מעדיפים ללכת לבארים ולמועדוני בריאות, שבהם הנשים פתוחות יותר, קלות יותר להשגה, מאשר השפנפנות שהחוזה שלהן חייב לא לקשור קשרים רומנטיים על לקוחות. „הצעירים של היום רואים בשפנפנה סתם מלצרית בעלת חזות חמה", קובלת השפנפנה לשעבר לוריין מסקרה. גם באי הוועידות אינם על טהרת מין זכר, נשים מרבות להשתתף בהן ובערב הן קובעות לאן הולכת החבורה. אולי למועדון שפנפנים? בנובמבר אשתקד נעשה ניסיון אומלל להכניס שפנפנים למועדון „פלייבוי" בניו יורק, כדי למשוך נשים. זה הבריח את מעט הגברים שעדיין ביקרו במועדון.

הסוף הסתמן באופק, אך הפנר התקשה להיפרד מבנות טיפוחיו. התעלם מקביעות כלכליות עד שנכנע, לאחר שב־1984 הפסידו שלושת המועדונים שלושה מיליון דולר. גם בתו, כריסטי, המשמשת נשיא של „מפעלי פלייבוי", הפצירה בו להבין. הפנר אומר, כי נכנע בקרב על השפנפנות במועדונים, כדי להוסיף ולהילחם במערכה רחבה יותר: „השפנפנות נפלו קרבן לאנשים רודניים שאינם פתוחים לשום דיעה שאינה שלהם ...ולחלק קיצוני וקולני של התנועה הפמיניסטית. אלו קבוצות המחזיקות בהשקפה פוריטנית מאוד, לפיה הגוף והנפש נמצאים בתחרות מתמדת".

בעוד מבקרי פילוסופיית „פלייבוי" רואים בשפנפנה סמל של ניצול על רקע מיני, רואה הפנר בנערות שלו „סמל של חופש מיני. זה שלך בכל צורה שתרצה. זו התפיסה שניסינו להקרין". למסכים עימו יש תקווה. „פלייבוי" סגר את המועדונים, אך מכר את זכויות השימוש בשם ליזמים שרוצים להקים מועדונים בנוסח דומה, בעיקר בערי שדה, שם שפנפנות עדיין הולכות טוב. בעיר לסינג מתוכנן מסע פרסום טלוויזיוני שבו יוצגו „38 השפנפנות הכמעט אחוזות עלי אדמות" ויש מועדונים דומים בדה־מוין איווה, ובאומאהא, נברסקה, שמעולם לא היו ידועות בססגוניות חיי הלילה שלהן.

ובינתיים, השפנפנות פליטות המועדונים הגדולים פנו לקריירות חדשות. „שנואה עלי המחשבה, שאני גזע הולך ונעלם", אומרת השפנפנה לשעבר טיפני סמית. „איני מאמינה שיניחו לנו לגווע". אולי ישמע מלאך השפנפנות לתחינתה.

דן דגוני ■
ניו יורק

משהו משהו

צילום: מנחם עוז ■

בחיים, כמעט שאינה מתאפרת, אוהבת טבע, נקיון, צמחונית. שרה אברהמי, 22 וחצי, נולדה „באבן יהודה, המקום הכי יפה בארץ". אבא עובד בעיר ואמא מגדלת ירקות בגן, גידלה גם את הפרח הזה ■ אחרי בגרות וצה"ל, עובדת על מחשב בחברה למערכות תקשורת, למדה תיאטרון עד שהחליטה שזה לא זה. רוקמת, תופרת, עושה בובות ■ סיימה שנה ראשונה וממשיכה ללמוד במדרשה לאמנות ברמת השרון. גרפיקה, ציור וצילום, בו היא מתמקדת. הדוגמנות היא „כיף וגם כסף" ■ חבר? „יש לי מישהו יקר לי מאד".

בגד: „עורות לוהטים", בעיצוב רות ודור פורת

איפור: רחלי דהן

מסע

תמיד הסתלבטו באי יון. תמיד היו שם חתיכות שהנעימו את חיים. תמיד אכלו, שתו ושמעו מוסיקה. תקראו ותראו מה הולך היום, באי קטן וחמוד, על המפה למעלה, משמאל,

לאכול בסקיאתוס

מנחם תלמי ■

י יודע, אולי תתגלגל במקרה הקיץ לאי יווני נחמד וציורי ששמו סקיאתוס (תסתכל במפה. למעלה, ימינה). מתגלגלים לשם בכל מיני דרכים ואופנים. ביאכטות הדורות ובכלי שייט פלבאים יותר. במעבורת לבנה, המקיימת קשר רצוף בין היבשת והאי. או ברחפת עזת־מנוע ועתירת מהירות, תוצרת ברית־המועצות, הקרוייה בפי כל ה„דולפין". אפשר גם בדרך האויר מאתונה, במטוסי הקו הסדיר, מין „קופסאות" מרובעות עם זוג מנועי בוכנה, פחות משעה באויר וזהו זה. וישנם, כמובן, מטוסי השכר הסילוניים, מבריקים ועליזי גוון, נושאי שמות של חברות שמעולם לא שמעת. באים מגרמניה, מסקנדינביה, מאיפה לא. יורדים ועולים ללא הרף. לרגע אתה תוהה איך האי הקטן הזה קולט כל כך הרבה בני אנוש ולא שוקע. אבל כל כמות נכנסת מאוזנת, כמובן בכמות יוצאת. מכונת עיסקות־החבילה־המוטסות עובדת יפה, משומנת היטב. עוד אלה לא נחתו וכבר מגיעים לשדה האוטובוסים עם הללו שסיימו חופשתם ושבים הביתה באותו מטוס עצמו. את המירווח הצר הזה, שבין יציאה לכניסה, מנצלים במלונות לסידור בהול של החדרים המתפנים. מכונה משומנת היטב. עובדת נון־סטופ כל הקיץ.

מסתדרים במלון, או בפנסיון, או בחדר השכור בבית פרטי. שוכרים רכב קטן נטול־גג, או טוסטוס, ויוצאים למסע היכרות עם החופים והמפרצים. אי קטן. לומדים את חופיו וחביוניו מהר מאוד. מחליטים על איזה חוף נחת, או מפרצון מקסים, מתערטלים ממעט הבגדים, מתפרקדים למנוחה והשתזפות. עם „טקסטיל" מינמאלי. לפעמים בלעדיו. איש לא מתרגש מכך. איש אינו מטריד. קצת מנמנמים, קצת חולמים, קצת קוראים, קצת שוחים, קצת מתגפפים. אחר כך חוזרים למלון/חדר/אכסנייה (מחק את המיותר). מקלחת. לבוש קל. ויוצאים ל„פרומנדה" – לראות ולהראות, ללגום ולהתמכר לבטלה המתוקה, לטייל בשופי ובנחת כדי להכיר ולהחליט היכן נסעדה הערב את פת הערבית שלנו.

כמו בכל מקום כזה ביוון, שהיה פעם הרבה שממה וכפר דייגים והפך לאתר תיירותי מובהק, יש בעיר סקיאתוס מעגן גדול ורציף, שהוא גם נמל וגם טיילת, עם המון בתי־קפה וטברנות. רוב התיירים אוכלים כאן את ארוחותיהם, צופים ביאכטות ובספינות היוצאות ונכנסות. אבל את הטובה שבטברנות של סקיאתוס גילינו דווקא מחוץ לאזור טיילת־המזח, בתוך אחת הסימטאות הסמוכות.

מי יודע. אולי תתגלגל במקרה הקיץ לאי הזה, ואחרי שתשבע מהישיבה העצלה על הטיילת ומן הטברנות שכבר אכלת בכולן, תחפש מקום אחר, שונה במקצת. אז קום והכנס לסימטאות ושאל על הטברנה שקוראים לה „קיפוס". הכנס בדלת הקדמית וצא מיד באחורית ותמצא עצמך בתוך גן מקסים, שקרקעיתו חצץ דק וכהה, שגגו אמירי עצים, שמענפיהם משתלשלים פנסים צבעוניים. על השולחנות נרות דולקים, תקועים בתוך בקבוקי יין שנשתו ומן הרמקולים ניגרים לחנים יווניים ה„סוגרים" את מצב הרוח של הגן הזה. שב, תהנה מן הקרירות הטובה והאוירה החמה, בקש בקבוק של יין לבן הקרוי „שאטו־מאצה"; וכמנה ראשונה – חסילונים קלופים, עטופים בבשר לבן מעושן, שהועלו על שיפוד וניצלו באש האסכלה. אחר כך המלצתנו היא סטייק של דג־חרב, עם תוספת בלווית של תרד שבושל בשלמותו והוא מוגש קר. אומצת דג החרב היא בשר רך ומעודן, ללא אידרות, נוח לקבל טעמים שמעניקים לו בתהליכי ההכנה. במקרה שלנו טבלו אותו, לפני עלותו על מוכת האסכלה, בשמן זית ואחר־כך זרו עליו מלח, פלפל ואורגאנו. הולך שגעון עם יין לבן צונן. כמנה אחרונה קיבלנו בקלאווה מקומית, שהיא פחות מתוקה, פחות שמנה ופחות כבדה מהבקלאוות המוכרות במקומותינו.

המחיר לארוחה הזו – כולל בקבוק יין – כמעט זהה למחירה של ארוחה רגילה בסטקייה ישראלית ממוצעת.

מי יודע. אולי תתגלגל במקרה הקיץ לאי הציורי הזה שקוראים לו סקיאתוס. אולי תצא עם שקיעת החמה ללגום משהו על ה„פרומנדה" ואחר כך לחפש לך מקום נחמד לסעוד, עם השוודה הזו שאתך (שוודית? צרפתייה? איך אתה אומר? קנדית? וואללה, נחמדות הקנדיות האלה). זה, כמובן, בסוגריים. שהרי אנחנו מדברים עכשיו על טברנות בלבד. אז כמו שאמרנו, פנה אל תוך הסימטאות ושאל על „קיפוס". הכנס לגן. הנרות על השולחן בטח דולקים כבר. האזן לגניחת ההתפעלות של השוודית/צרפתית/איסלנדית (מחק את המיותר). באמת יופי של מקום. הזמן בקבוק „שאטו־מצה" צונן. תרים כוס ברכה וזכור גם אותנו.

תפס יוזמה

כל הרחוב במה

ילדה קטנה יושבת בבית קפה של גלידות, מול הים. עם ההורים הסבים ועוד כמה קטנים. חוגגים לה יום הולדת. מלבד עוגה, היא מקבלת עוד הפתעה: ליצן. מראה לה אוניה באופק ואומר שזו „ספינת ליצנים". מדי פעם יורד ממנה ליצן לשמח לב ילדים. ומשעשע בתעלולים ובשיחה משעשעת את המשפחה ואת הילדה, שפותחת עיניים גדולות, גדולות. ליצן פרטי לשעה קלה.

אריה סובר, ד"ר להומור (ברצינות), החליט שבמקום כנבונידה, או מתנה, יש אנשים שיעדיפו ליצן שישיר להם ברכה אישית. שלושה ליצנים עובדים אצלו, ולפעמים, בשביל הריענון, יוצא גם הוא לשטח השימחה. משמח לב האנשים ומחלק כרטיסי ביקור עם מספר הטלפון של „המברק המזמר". אולי תרצו ליצן לחתונה, ליומולדת, להעלאה בדרגה, להחלמה ממחלה.

אולי יגיע אריה ואולי ניקו בר, 31, וממכונית האלפא־רומיאו הבורדו שלו יציץ אף ארום, פה לבן, עיגולים אדומים על הלחיים, חולצה לבנה, פפיון לבן מנוקד נקודות צבעוניות. ברמזור כולם נועצים בו מבט. פעם, בביקורת רשיונות, עצר אותו שוטר, ונתקע. לא יכל להפסיק להסתכל עליו. בסוף שכח לבדוק רשיון.

בר, שלמד משחק אצל ניסן נתיב, חולם להופיע במחזמר ועד שהחלום יתגשם, הוא „מברק מזמר". מקבל קריאת טלפון ויוצא לדרך. „בפעם הראשונה שהשכנה שלי פגשה אותי בחדר המדרגות, צרחה. מה יש פה להיבהל? בסך הכל ליצן", תמה. בביקורי בית, הוא מקיש על הדלת, פותחים לו, ורגע ארוך אינו זז. רואים ליצן, מרוח בצבעים, לבוש כמו באגדות. המומים. הוא מתחיל לשעשע את האורחים ואת בעל השימחה, המנסה לנחש מי שלח לו את ההפתעה.

„הנשים, בדרך כלל בוכות מהתרגשות, כששומעות את תוכן המברק. אולי בגלל שאני גם מלטף להן את היד, ככה בעדינות. הגברים חסרי סבלנות. נבוכים. מגרדים את הראש. תמיד עושים משהו בזמן שאני שר. רק הילדים שמחים בלי בעיות. ברחוב, יש החושבים שליצן הוא סמרטוט. מודטים, דוחפים. אבל הכי קשה לי, כשמתעלמים. כאילו לא ראו שאני ליצן בכלל. תמיד אני שומר על פאסון. למזלי, לא יצא לי עדיין להופיע במקום שאני מכיר אישית את האנשים. זה בטח היה מביך אותי. כי רק כשלא רואים אותי, אני חוזר להיות ניקו".

ורדה וולפו

מג"ד כובש זיתים

אבי בוקק היה סא"ל בקבע, בין שאר תפקידיו – מג"ד בנ"מ. שפשט את מדיו לפני כשנתיים. נסייתו „לעשות דברים לבד" מנעה את הלם האזרחות. הקים בדרום בית בד מודרני ובו מכבש משוכלל לכתישת זיתים ולעצירת שמנים. קורא לעוקרי הפרדסים לנטוע עצי־זית. לכל השאר – הוא ידאג.

בן 35, נשוי ואב לבת, יליד נתניה. מתגורר ביבנה. בוגר כלכלה ומינהל עסקים בר־אילן. לא חלם על עתיד של מוציא שמן מן הזית: „כשהשתחררתי רציתי להיות עצמאי, ליצור, לעשות עסקים. לא קל ולא נכון לצלול לבריכת־עסקים קרה אחרי חממה צבאית. הכרתי את עדי כהן, איש עסקים, שהעלה את הרעיון להקים בית־בד, בשותפות. ההימור הצליח". ניסו לעניין מגדלי זיתים, ארגוני קניות ולבסוף מצאו משקיעים מארה"ב שהקימו את חברת „כתית" (מהמקרא „שמן־זית זך כתית.."), על כביש אשדוד־אשקלון. בעלות אמריקנית, אבי בוקק מנכ"ל.

בילדותו לא חסה בצל עצי הזית. גם בצבא לא. ירה בתותחים ועכשיו יורה מהמותן כל מה שקשור לענף. גם היסטוריה, מתקופת המקרא עד מלחמת ששת הימים שחוללה מיפנה בגידול זיתי השמן, עם פתיחת גשרי הירדן למסחר. שמן לבישול, לתיבול, לשימור, לרפואה. אבי קיבל על השפל, בו נמצא הענף. רוצה להחזיר עטרה ליושנה ולהקים רשת בתי־בד בסמוך לשטחי הגידול. ועוד כל מיני שכלולים וחידושים, בציוד, בזירוז תהליכים. תחזית התפוקה לעונה המתחילה בסוף החורש – 3000 טון שמן זית. הצריכה המקומית כ-600 טון. הפנים לייצוא, בעיקר לארה"ב, בה חוגג המזון הטבעי ורוצים גם שמן־זית איכותי מארץ הקודש". שם טוב ושמן טוב.

שוש פלג

אבי בוקק. ישקה אותך שמן־זית. צילום: רוני קסטרו.

יוחאי פלג. יאכיל אותך בחתונה. צילום: עמרם גלמי.

מחינוך למסעדה

יוחאי פלג נלחם ב„נורמה של רבע עוף". הוא עושה את זה היום מול הנוף המשגע של הים שממלא את החלונות של מרכז האירועים שבניהולו. „טקסידו" קוראים למקום. השם, המצאת האשה, גרפיקאית. שילוב של „טקס" ו„טקסטיל", כי המרכז שוכן בבית הטקסטיל. יחד מתקבלת חליפת ערב הדורה שנקראת כך. „סטייל" זו מילת המפתח של יוחאי, 28, שעוד ילמד את כולנו לאכול „אוכל לא בנאלי".

מגיל 14, בישול הוא ההובי שלו: „בגיל שהבנתי משהו, ידעתי שאני רוצה לעסוק באירגון ובמזון". בישול זה אצלו, כך הוא מעיד, חוש וכשרון, לא עניין של ספרים. בתיכון היה פעיל בארגון „נוער לנוער", וזכה להיות נשיא ארצי וסגן נשיא עולמי. זה התאים לו מאוד, חורש בביה"ס ותורש מטייל. בצה"ל היה קודם אקונום בגרעין של „נוער לנוער", ויחד עם הבנות, שאחת מהן הפכה לאשתו, היה מאכיל את החבר'ה. „צברתי הרבה נסיון, כי שם מכלום צריך לעשות משהו". ועשה „פינוקים עם גבינות ואשל" וגם פעילות מבצעית.

אחר כך היה קצין חינוך וידיעת הארץ, ונפצע קל במבצע ליטאני. אבל במקום שהכל יעבור בקלות, „קיבלתי עירוי דם עם צהבת וזה הפיל אותי לקרשים". רצו לשחרר אותו, אבל הבחור סירב ללכת הביתה ונהיה קצין חינוך של גדוד היאחזויות. „עד היום אני בנח"ל במילואים", הוא מרגיש. עקשן.

כשהשתחרר, למד מינהל חינוך ואחר־כך, בגולת אמריקה, עשה השלמה של מינהל בתי מלון באוניברסיטת קורנל. הוא אומר את זה בקטן, כי במקומותינו, כך אומרת השמועה, הקולגות – בוגרים מקומיים – לא כל־כך אוהבים את ברק התוצלארצי הזה.

עכשיו, הוא משקיף על הים, מלא רעיונות ומרץ. יודע את כללי המשחק, יודע שלא מספיק לחבר את הגזר עם תפוזים או ליצור תפריט מרשים לבר־מצווה. צריך קודם־כל לדעת ללטף את האגו של הלקוחות. הוא מזהה מרחוק את המבינים באמת לעומת ה„עושים רושם", את מי שבאים למסעדה לארוחת עסקים ואלה שסתם מתעסקים שם. והוא מכבד את כולם. „אני יודע שאם אני משקיע בשירות וביחס, זה עולה יותר אבל מוסיף קלייננטורה", הוא אומר. היזהרו, הוא עוד יעשה לכם חתונה בלי בורקס.

אורית הראל

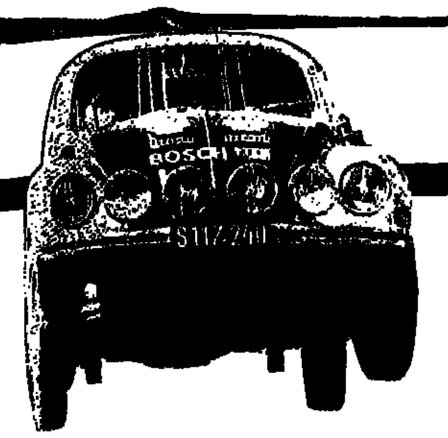

הנסיכה בעלת הג'יבנת

בפרפראזה על אימרה ידועה, דומה שחיפושיות זקנות אינן מתות, הן רק מחליפות בעלים... ■ כשהורדה מפסי הייצור בגרמניה חשבו כולם שזה סוף הסיפור, אלא שלחיפושית – כמו לחתולים – יש כמה וכמה תקופות חיים ■ היא ממשיכה להיות מיוצרת במדינות אחרות, ומתברר שלא חסרים לה קונים ■ על סוד ההישרדות של החיפושית, בכתבה שלפניכם ■

האלמוני חסר הבושה והמצפון ש"הרים" לא מכבר מחניון הקניון הרמת־גני את החיפושית של המהנדס צביקה ר., אולי אינו יודע שהוא גנב – יחד עם המכונית – גם את לבו של יו"ר "מועדון 5" הישראלי (מועדון המכוניות הקלאסיות). היתה זו חיפושית לבנה בת 32 (שנים!), חלון אחורי קטן וגג שנפתח בחלקו. צביקה רכש אותה לפני כשנתיים במחיר אירופי – בסביבות ה־200 דולר. אחרי־כן טרח וחיפש, חיטט ומצא בעבורה חלקי חילוף מקוריים, פלגים מתוצרת בוש, ניקלים ופלסטיקים, ושיפץ אותה בהרבה אהבה ודייקנות. התוצאה: מקום ראשון בין החיפושיות בתחרות היופי של המכוניות הקלאסיות שנערכה בהרצליה ב־1985.

היום שורר אבל בביתו של צביקה. נשארו רק התעודה וזכרונות מהנסיעות החלקות לירושלים. אם, במקרה, תראו אותה מסתובבת בכבישי הארץ, אל תשכחו להודיע מיד לצביקה, המצטער עתה שלא התקין בחיפושיתו מערכת אלקטרונית, מאלה המתעללות בגנבים ועושות מהם צחוק, שלא סגר את מנעול ההגה הנוסף ואפילו לא את הסוויץ' הסודי. גנבו לו אותה, בדיוק כפי שגנבו פעם את ראשה של אפרודיטה ממוזיאון ה"לובר" בפאריס.

נכון, לכולנו ידוע שמכוניות הן חפץ מועד לגניבה, אלא שהגנב הישראלי הממוצע מעדיף, בדרך־כלל, לגנוב סובארו, ב.מ.וו., פורדים, רנו, פיאט; הוא נוהג לפרוץ בקלילות למרצדס או וולבו יקרות, לפרק אותן לגורמים ולהעביר אותן לסיני. אבל לקחת את לבו של מהנדס? לגנוב "זקנה" בת 32? 32 הוא גיל נהדר לנשים, לדעתי, אבל כאן מדובר בחיפושית! מי שומע היום את המוסיקה שיוצרים שמונה השסתומים של המנוע המקורי, בעל יחס הדחיסה הנמוך ונפח של 1100 בסך הכל? למי מנגן המפלט העתיק?

כל חלק ופרט של החיפושית הוותיקה הזו הוא, כיום, מעין אנטי־תיזה, מעין סטירת־לחי למכוניות בנות זמננו. טכנולוגיות חדשניות יתביישו אף לפגוש את הגירסה האחרונה שלה, שיצאה לאור עם שימשה קדמית פנורמית (כן!) ואות ל' (לוקסוס!) דבוקה לאחוריה. בכל העולם זילזלו בחיפושית, צחקו לצורתה, מישקלה, מהירויותיה. היא הורדה כבר מזמן מ"במת המכוכבים" ואפילו הקריקטוריסטים הפסיקו לצייר אותה...

מהבמה היא אולי הוגלתה, אבל מהכבישים – עדיין לא. קברו אותה עשרות פעמים. מומחים קבעו שהיא מסוכנת, בזבזנית, לא נוחה, רעשנית; אמרו שתא המטען שלה קטנטן ואחיזת־הכביש שלה פרובלמטית. אמרו עליה עוד הרבה דברים... אבל.

כשהורדה מפסי הייצור בגרמניה חשבו כולם שזה סוף הסיפור, אלא שלחיפושית – כמו לחתולים – יש כנראה כמה וכמה תקופות חיים. היא המשיכה להיות מיוצרת במדינות אחרות, ולהפתעת רבים התברר שלא חסרים לה קונים. כושר ההישרדות הזה קשור כנראה במיתוס האופף אותה. חסידיה המושבעים, ויש לה הרבה כאלה, מצביעים על אמינותה כתשובה לכל המקטרגים, ובצדק: החיפושית היא בסך הכל מכונית פשוטה. כל־כך פשוטה שאפילו מוסכים ישראלים למדו כיצד לטפל בה... נראה כי סוד הישרדותה טמון בהיותה המכונית היחידה בעולם שמוכנה לסבול הזנחה רבתי, ואינה מתעניינת באיכות הדלק המגיע למאייד שלה.

זוהי גם אחת המכוניות הבודדות שכמעט לא השתנו ב־50 שנות קיום. עקרונות הבניה שלה נשארו כפי שהיו. במשך שנות חייה של החיפושית נולדו ומתו עשרות דגמי מכוניות שהתחרו בה על נתח השוק שלה, והיא המשיכה למלוך בו כמעט ללא עוררין. היום בקושי זוכרים אותן.

במשך השנים היא נשארה עם שלושה מנועים, בנפח של 1200, 1300 ו־1500 סמ"ק, שלאף אחד מהם לא היתה העוצמה המתאימה כדי לדחוף חזק קדימה את הגוף הכבד והעצלן. היום מצויירת החיפושית במנוע פורשה, מיתלים חזקים וצמיגים בעלי פרופיל נמוך, ובצורתה החדשה היא נהפכה ללהיט אמיתי בכמה ממדינות מערב־אירופה, שם מחירה גבוה יותר ממחירן של מכוניות ספורט חדישות. ימי החיפושית ההיא אולי חלפו, אבל קונצרן פולקסווגן ששכח אותה נשאר עדיין – במידה מרובה, בזכותה – בעל שם של יצרן מכוניות אמינות.

מכוניות חדשות עוקפות בקלות את אותן חיפושיות שעדיין מתגלגלות על כבישי הארץ. אבל מי ירצה לגנוב אותן, במיוחד אם הגיעו (ויש כהן רבות המגיעות) לגיל 30 פלוס? מתברר שיש מי שרוצה. אחת הסיבות לכך הוא העובדה המצערת שמכוניות חדשות מסויימות, בנות חמש, שש ושבע שנים פשוט... מתפרקות. החלודה אוכלת אותן, יש בעיות עם המנוע, ולא עוזרים כל השכלולים המודרניים בדמות הצתה אלקטרונית, מקדם־גרר נמוך, נעילת דלתות מרכזית וכיוצא באלה.

בתחילת דרכה שיחקה החיפושית בהצלחה את תפקיד המכונית העממית, ומילאה את דבר הסיסמה שנטבעה בעבורה בעת שלטון הרייך השלישי – "מכונית לכל פועל". בשנים 1939/40, כאשר "הפועלים" הגרמנים התגייסו לוורמאכט ויצאו במועל־יד נאצי לכבוש את העולם, לקול צווחות מנהיגם, נולדו גם הגירסות הצבאיות שלה. החיפושית, בדמות ג'יפ בעל הנעה 4/4 או רכב אמפיבי 4/4 – הלכה איתם למלחמה. רבים פנו לה או עורף, ורבים עוד יותר אינם יכולים לשכוח לה את העבר האפל שלה עד עצם היום הזה.

במשך הזמן החלו העקרונות הטכניים עליהם היתה החיפושית מבוססת להתגלות לטובה: הצמצום – שימוש במספר ההכרחי בלבד של אביזרים ותוספות; גלגלים גדולים; שמירה על מיקום הבטריה מתחת למושב האחורי, והתקנת מנוע בוקסר שטוח המאפשר החלפתו בזמן הקצר של עשרים דקות בלבד (אלא שהחלפות מהירות כאלה לא בוצעו הרבה, שכן כושר הסבלנות והסובלנות של המנוע ותיבת ההלוכים של החיפושית לא נהפכו לאגדה סתם כך...).

פעם הייתי גם אני בעליה של חיפושית. הדבר קרה בזכות... הקרן הקיימת לישראל ויחידת ההסרטה הממשלתית. אלה הפיקו אחרי מלחמת ששת הימים סרט־תעודה על ארץ ישראל, תושביה, דרכיה ונופיה. אני זכיתי לצפות בו כוינה, כשגרירות של הארץ המובטחת. צלם הסרט היה כנראה מאוהב עמוקות בדרכי־עפר נידחות, וכיוון את עדשתו אך ורק אליהן ואל נופי־מידבר המים, מכוסים באבנים גדולות. המכונית היחידה שצולמה בסרט היתה ג'יפ צבאי. עוד כיכבו בו הגמל העומד מול מלון "הולילנד" בירושלים, וכמה חמורי רכיבה... היות שאז בדיוק עמדתי בפרשת בחירת כלי־הרכב שאקח עמי אל המולדת החדשה־הישנה, הלכתי לראות את הסרט פעמיים, והבנתי – כך חשבתי – את ה"מסר המוטורי" שהסתתר בו. לפיכך אמרתי לאשתי שרק חיפושית תצליח להסתדר בתנאים המצפים לנו בארץ ולאפשר לנו קליטה חלקה. בחרנו ברגם בן ארבע שנים שעלה לנו 500 דולר, והוספנו לו מנוע חדש בעל 1500 סמ"ק, שני מאיידים, צמיגים כבדים (off road) ורדיו .a.m.

הגענו עם חיפושיתנו לישראל וכבר ביום הראשון התברר לנו שהסרט סידר אותנו. היא פשוט לא התאימה לצרכינו. כבר אז, בשנות ה־70 המוקדמות, נסעו בכבישי הארץ מכוניות אופנתיות כמו מוסטאנגים מאך 1 ואופלים קומדור בעלי מנועים עם שישה צילינדרים בשורה, מיזוג־אוויר ותיבת הילוכים אוטומאטית. אפילו הרדיו שלה לא התאים לאוויר, כי בדיוק אז החלה רשת א' לשדר ב־אף.אמ סטריאו...

במוסך פולקסווגן בחיפה לא הסכימו לחזק לה את ראש המנוע ולכוון לה את השסתומים. "בחיפושית לא עושים את זה", טענו. עשו לי טובה והחליפו לה שמנים. אחרי־כן הצבעתי על השימשה הקדמית והראתי להם שהמגבים חסרים. מישהו, כנראה, פירק אותם בנמל. "תעזוב", אמרו לי במוסך, "אצלנו לא צריך מגבים עד חודש אוקטובר, ואז – כשיורד גשם – אנו מציעים לך להשאיר את החיפושית בבית. היא עלולה להתחלק, להיכנס במשהו או במישהו...". האמת המצערת היתה שהיא אכן הצטיינה בהחלקות מרשימות, אפילו על כביש יבש. רק מאוחר יותר גיליתי שגרמו לכך הצמיגים החדשים שהורכבו עליה, מיטב תוצרת כתול־לבן דאז. במוסך קטן אחר הסכימו לקחת ממני את הצמיגים הבעייתיים תמורת ארבעה "קלבר" מיד שניה, משופשפים אבל בטוחים...

חשבתי שאיש לא יכול לגנוב את החיפושית שלי. היה לה מנעול מקורי שהותקן על מוט ההילוכים, סוגר אותו במצב של נסיעה לאחור. ואמנם, לא גנבו לי אותה. אני איבדתי אותה במו־ידי כאשר מסרתי את מפתחותיה תמורת צ'ק ללא כיסוי... מי היה זה שאמר ש"חיפושיות זקנות אינן מתות, הן רק מחליפות בעליהן"...

אדוארד אטלר ■

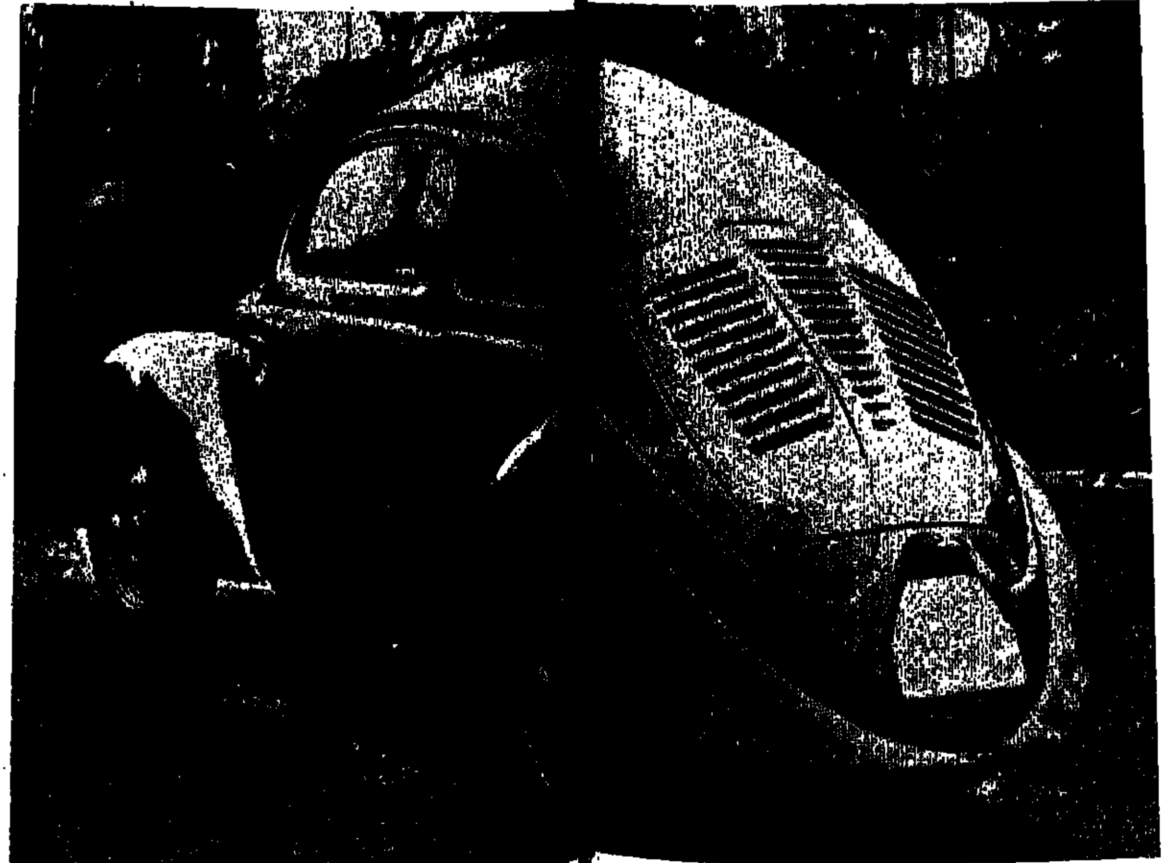

הפרוטוטיפ של החיפושית, "בציר" 1936/37. כך נראו הראשונות, שמהירותן הגיעה ל־105 קמ"ש

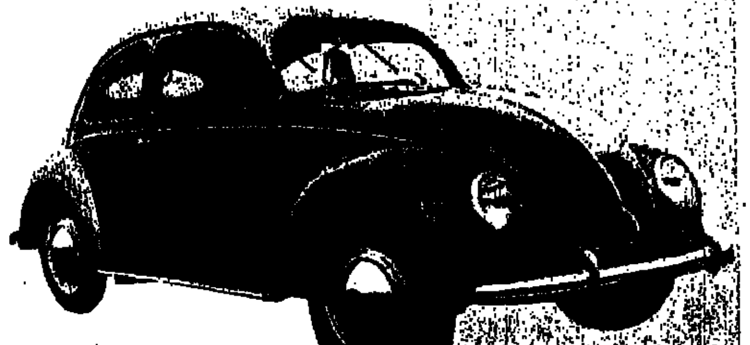

חיפושית בת 32 שנים. בדיוק כמו [illegible]

קליק מה שעף

סרט דיסקט

זה נראה כמו מצלמת 35 מ"מ, עולה הרבה יותר ומפיק תמונות באיכות פחות טובה? זוהי CANON RC-701, מצלמה המשתמשת בדיסקט לשם הקלטה אלקטרונית של תמונות. אם להיות לגמרי הוגנים הרי שמצלמה זו לא נועדה לפי שעה להתחרות באיכות ובמחיר של צילום במצלמות המשתמשות בסרטי צילום. מערכת הצילום החדשה, ש-RC-701 היא רק חלק ממנה, היא אחד הצעדים הראשונים בדרך לעולם חדש בתחום צילום של "סטילס".

מראש ניתן לומר שהמצלמה החדשה לא נועדה לחובב וגם לא למקצוען המצוי. לא רק המחיר (עשרות אלפי דולרים עבור המערכת המושלמת) היא מעבר להישג יד של מרביתנו, אלא גם התוצאות עשויות שלא לספק רצונם של המדקדקים, המקפידים על פיתוח נאות והדפסה טובה של סרטי הצילום שלהם. כיום יש למערכת יתרונות בעיקר עבור אלה הזקוקים להעברה מהירה של תמונות ממקום הצילום אל הצרכן (מערכות עתונים למשל).

הצילום במצלמה החדשה דומה לצילום במצלמות 35 מ"מ המצויות כיום בשוק. במקום סרט, טוענים במצלמה דיסקט, בוחרים בעדשה המתאימה, במהירות (החשיפה אוטומטית) ומצלמים. השוני הוא בתהליך המתרחש מרגע החשיפה, עד שהמוצר המוגמר מוכן לשימוש.

בעוד שבסרט צילום מתרחשים תהליכים פוטוכימיים, בין האור – ויותר מאוחר התמיסות השונות – לבין הגרעינים שבתחליב, הרי שהמצלמה החדשה מתרגמת את המידע הצילומי (אור, צל, צבע) באמצעות רכיבים אלקטרוניים רגישים לאור, למידע דיגטלי המוקלט על־גבי הדיסקט. למעט תהליך פיתוח בסרטי פולרויד, עובר זמן ניכר בין הרגע שהסרט נחשף לרגע בו ניתן לחזות בתוצאות. במערכת החדשה תלוי הדבר במהירות בה ניתן לשלוף את הדיסקט מהמצלמה ולטעון אותו, באחד משני האמצעים המיועדים לתרגום המידע הדיגיטלי למוצר המוגמר: תדפיס, או הקרנה על מירקע טלוויזיה.

כאמור, RC-701, מתרגמת את המידע הצילומי למידע דיגיטלי, המאוחסן על־גבי דיסקט. את הדרך ההפוכה עושים המקלט/משדר RT-971 או הווידיאו רקורד RR-551. באמצעות כל אחד מהם ניתן לחזות בתמונות על מירקע טלוויזיה, או להדפיסן על מדפסת צבעונית (RP-601). המקלט/משדר מאפשר גם שידור החומר המצולם דרך קווי טלפון, למקלט/משדר זהה, בכל מקום בעולם אליו ניתן להתקשר טלפונית.

שידור תמונות דוממות (סטילס) באמצעות קווי טלפון, אינו דבר חדש. משימה זו מבוצעת שנים רבות באמצעים שונים, ותמיד מתחיל הדבר מתמונה מודפסת, או שיקופית. המערכת החדשה מאפשרת לראשונה העברת התמונות כמעט מיידית, ללא שלבי ביניים של פיתוח ו/או הדפסה. יש להבחין בין תמונות המשודרות כיום כחלק משידור טלוויזיה, לבין תמונות המופקות במערכת החדשה. למצלמות וידאו רגילות מהירות תריס נמוכה יחסית, לכן בתמונות דוממות מצילומי וידאו יש טישטוש אם המצלמה ו/או העצמים המצולמים נעים יתר על המידה. ל-RC-701, מהירויות תריס בין שמינית לשתי אלפיות השנייה, מה שמסייע למניעת הטישטוש.

גירסה נסיונית של המערכת שימשה להעברת תמונות מהאולימפיאדה האחרונה בלוס אנג'לס למערכות עתונים ביפן. לאחרונה השתמשה בה מערכת השבועון טיים, להעברת תמונות שצולמו בחגיגות ה-4 ביולי בנמל ניו־יורק, מאחר האיים בנמל, אל משרדי העתון בעיר עצמה.

לקח הרבה זמן עד שמערכת זו יצאה לשוק. עם ההתפתחויות הבלתי פוסקות בשטח הצילום והאלקטרוניקה, אין כל ספק שהאיכות של התמונות תלך ותשתפר ומחירי הרכיבים השונים של המערכת יילכו ויירדו. לפי שעה תישאר מערכת זו בהישג ידם של מקצוענים ועשירים בלבד.

עידו פדהצור ■

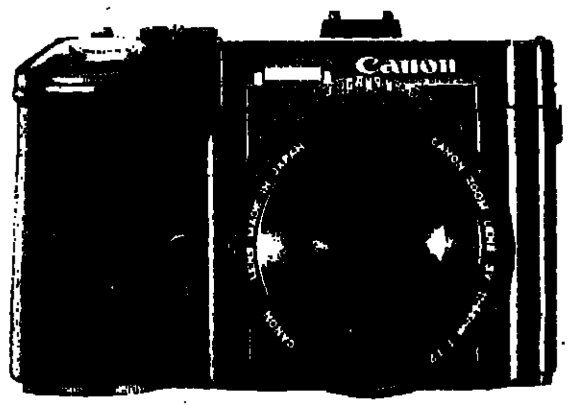

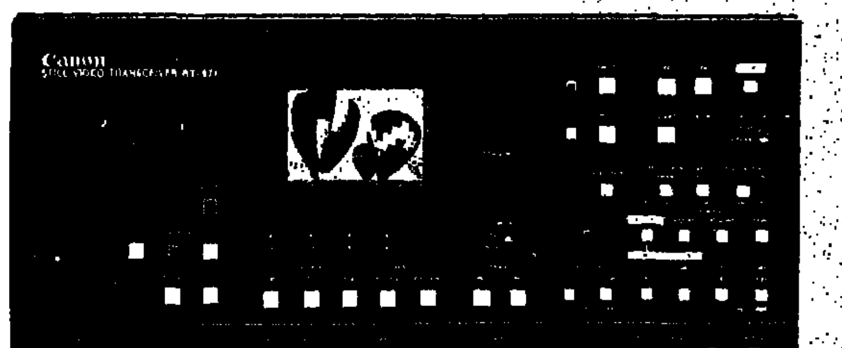

בתצלומים:

■ משדר/מקלט RT-971. מהירות שידור בין שלוש לשש דקות לצילום צבעוני דקה וחצי לשחור לבן.

■ Video Floppy Disc VF-50 בין 50 ל-25 תמונות לדיסקט – תלוי בהחלטה (רזולוציה) הרצוייה.

■ Still Video Camera RC-701. מצלמה מסוג רפלקס מותאמת לקלוט עדשות Canon SV, או עדשת FD הרגילות של קנון באמצעות מתאם LA-RC. מדידת אור דרך העדשה. רגישות הסנסורים במצלמה מקבילה ל-200 אסא. מהירות צילום – חשיפה בודדת, שתיים, חמש ועשר חשיפות לשנייה.

■ קיימת גם מדפסת RP-601. מהירות ההדפסה כארבע וחצי דקות לתמונה בגודל 92x122 מ"מ וכשלוש דקות לגודל 69x92 מ"מ.

הסינדרום הסיני

סן טרופז נוסח מאו

לסין יש תשובה לסן טרופז ולריביירה של צרפת – מקום ושמו ביידייה. לשם נוהרים המנים, בקנה מידה סיני, לחופשת שמש. בעבר שימש המקום כאתר נופש של הצמרת הקומוניסטית, ולהבראה של "פועלים מצטיינים".

המקום מצוי דרומית לחומה הגדולה. העונה נפתחה ביוני וגם עכשו הראשונים שמגיעים לנפש על החול החם הם חברי הפוליטביורו של המפלגה הקומוניסטית הסינית. אחריהם מגיעים ההמונים. מאות בתי מלון ובתי הבראה והדים להשכרה ניבנו במקום הזה בשנים האחרונות, כדי לארח את המגיעים לשם במסגרת חבילות־תיור של מקומות עבודה בכל רחבי המדינה הענקית הזאת.

העיר ביידייה נמצאת לחוף מפרץ גדול. בעבר זכו אך מעטים ליהנות מאתרי הנופש במקום. עתה מותר לכל סיני שידו משגת לבוא לביידייה. מבקרים מן המערב מרווחים כי בגדי הים של המתרחצות הסיניות הם שמרניים עדיין. אין רואים ביקיני, רק בגדיים שלמים, צבעוניים, בעיקר כחול ואדום.

מתברר גם שסינים אינם באים לחוף הים כדי להשתזף. אינם רוצים להיות חומים ושזופים. "הלבן הוא הצבע האידיאלי של גוף האדם", אומרת צלמת סינית, המציעה לנופשים להצטלם למזכרת. "השחור הוא הצבע הפחות אהוב עלינו. אין אנו דומים לאירופים ולאמריקנים, השואפים להיות יותר כהים ושזופים".

באחד המקומות בחוף ראו כתבים מערביים כמה סינים המבשלים את סעודתם. אולם לא היה שם גריל של בשר, אלא אצות־ים המתבשלות על החוף בתוך סיר. מי שאינו אוהב אצות־ים יכול ללקק גלידה. יש. גם סוכריות־על־מקל. בעיירת הנופש יש מוזיאון חביב מאוד על הסינים. זה ביתו הפרטי של לין פיאו, מי שהיה שר ההגנה הסיני ומי שנבחר על ידי מאו טסה טונג כיורשו. "בבית הזה תכנן לין פיאו את הקשר שלו", אומר סיני ישיש המוכר משקאות קלים. לפי השמועות, המנהיג נמלט מהבית הזה ברגע האחרון וטס למונגוליה.

שתיל לתייר

ט"ו בשבט באמצע הקיץ

לא כל התיירים המגיעים מארה"ב יודעים על כך, כדאי שתגידו להם. על שמו של כל תייר נוטעים בימים אלה עץ ביער "פסל החירות", שהוא חלק מפרק העצמאות של ארה"ב.

מ-4 ביולי, בו חל יום העצמאות של ארה"ב, ועד סוף השנה האזרחית, מתקיים מבצע ביוזמת התאחדות המלונות וקק"ל.

התאחדות המלונות מקבלת מהקרן הקיימת לישראל תעודות המעידות על נטיעת עץ. את התעודות מחלקים לבתי המלון ושם מודיעים על המבצע לכל התיירים מארה"ב. במלון גם ממלאים בתעודה את שם האורח ועל־פי זה נוטעים עץ על שמו. יש גם תיירים שנוטעים את העץ במו־ידיהם. עלות המבצע – דולר אחד בשקלים חדשים לכל עץ. בהודעה לתייר נאמר: "טע עץ במו ידיך כדי ליצור קשר אישי עם ארץ ישראל, ארץ התנ"ך".

אטרקציה חדשה בפארק המים של חוף צמח בכינרת: סירות מנוע מתנגשות. בדרך־כלל מבלים בסירות מתנגשות בבריכה. על החוף ועכשו – גם בכינרת. הנה הן הסירות המתנגשות שצעירים אוהבים. צילום: ליאון מינסטר.

דן ארקין ■

הדור החדש של Nikon

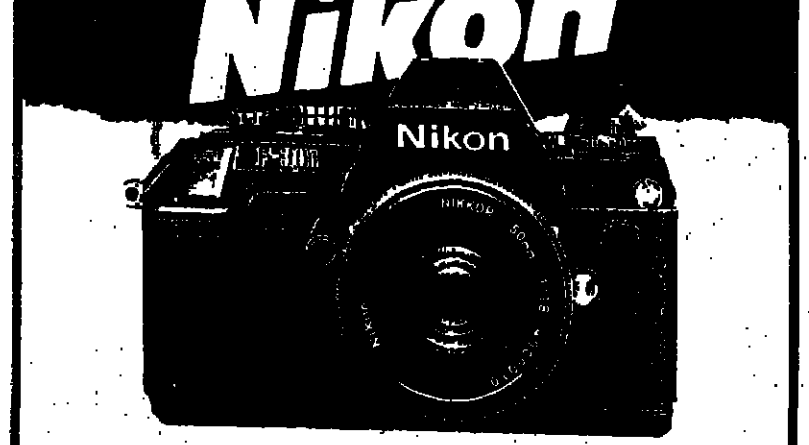

ניקון רפלקס עם מנוע – עוד צעד קדימה בעולם הצילום.
התפעול האוטומטי משחרר אותך מהבעיות הטכניות שמסביב, מונע טעויות ומאפשר לך להתרכז בצילום עצמו.

ולמה כדאי לך לקנות "ניקון" בארץ

ראשית, המחיר כאן אינו הרבה יותר יקר.
אז אולי תרוויח כמה דולרים אם תצליח לעבור במסלול הירוק.
אך תפסיד הרבה יותר: אחריות של "הדר" – היבואן הבלעדי בישראל.
שרות מעולה וקנייה בטוחה עם כתובת אליה תמיד תוכל לפנות.

בחנויות הצילום המובחרות תוכל לראות את הדור החדש של "ניקון":
L35AWAF, L35TWAF, L35AF2, F 3, FE 2, FA, F 501, F 301

יבואן בלעדי: "הדר"
סוכנויות לצרכי צילום בע"מ
רח' אחד העם 36-38, תל אביב
טל. 623407

WHITE HOUSE HOTEL

לונדון מחכה לכם במלון "הבית הלבן"

הצעה מיוחדת!
ליוצאים ללונדון
מ-12 ליש"ט חדר ליחיד
20 ליש"ט חדר זוגי
24 ליש"ט חדר לשלושה
עם שרותים תמורת תשלום נוסף.
לינה וארוחת בוקר
המקום ממוקם במרכז לונדון
12 Earls Court Square
London SW5 Tel. 01-373 5903

ספרית מעריב

המתנה היפה והמתאימה ביותר לאנשים החושבים – צעירים ומבוגרים:

קספרוב המלך
מאת שאול הון
סיפורו המרתק של אלוף העולם בשחמט

להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך פתח־תקוה 2א,
תל־אביב ☎ 03-332211

Fashion
NATRIK
Ch. Kaminski

מבקרים במינכן?

כדאי לבקר ב־NATRIK
אופנת נשים וגברים
לא תאמינו למחירים הנמוכים

SCHILLERSTR. 7
MUNCHEN 2

100 מ' מתחנת הרכבת הראשית
החזר מ.ע.מ. בגבול או בחנות

מבצע נופש במלון שרה בטבריה
★ חדרים מרווחים
★ נוף מדהיב
★ שירות ויחס אישי
★ כשר
057-73114, 067-20826

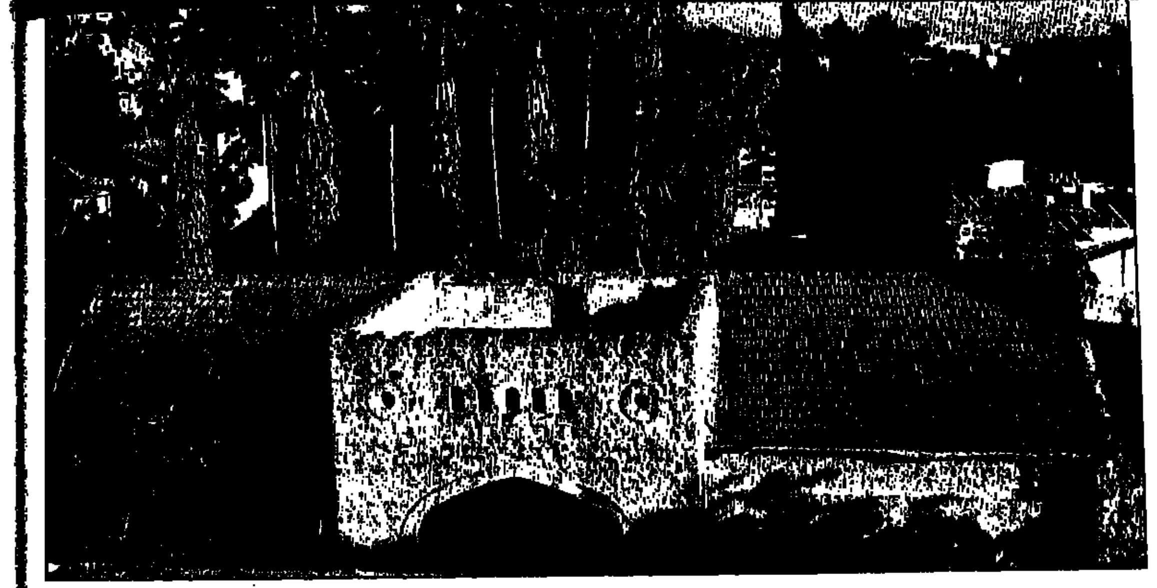

זכרון יעקב.
משהו שנשאר מהימים ההם

אתר את האתר

פשר כתב-חידה מספר 7:

1. אל שלוחתו הדרומית של הר הכרמל. שמו של הישוב הערבי: זמארין.
2. זכרון יעקב. על שם אביו של הברון בנימין (אדמונד) רוטשילד.
3. זכרון יעקב נוסדה בחג החנוכה תרמ"ג, 16 בדצמבר 1882.
4. מרומניה.

הזוכים בחידון מספר 7:

1. בפרס ראשון: סופשבוע (זוגי) במלון היוקרה „גני חמת" בטבריה – נח גיא, הרצליה.
2. בפרס שני: שייט זוגי בכנרת (בספינות „שייט כנרת בע"מ) וארוחה במסעדת הדגים של עין-גב – רונית וחיים בנארי, רמת-גן.
3. בפרס שלישי: יום כיף (זוגי) ב„חמי טבריה הצעירה" שלחוף הכנרת – יפה רוחמה, יבנאל.
4. בפרס רביעי: ארוחה (זוגית) במסעדת היהודית של שמוליק כהן בתל-אביב, אביבה ועמנואל הרן, רמת-גן.
5. בפרס חמישי: שי יינות משובחים, מתנת יקבי „אשקלון" – דפנה שניר, רמת-גן.
6. בפרס שישי: ספר מתנת „ספריית מעריב" – אסנת הרמתי, כתיים.
7. בפרס שביעי: ספר מתנת „ספריית מעריב" – ציונה רז, תל-אביב.
8. בפרס שמיני: תקליט מתנת „הד ארצי" – יואש ידידיה, קיבוץ רמת השופט.
9. בפרס תשיעי: תקליט מתנת „הד ארצי" – משפחת פוקס, מושב תל-עדשים.

פרס ראשון: שיט זוגי בכנרת (בספינות „שייט כנרת בע"מ") וארוחה במסעדת הדגים של עין-גב.

פרס שני: יום כיף (זוגי) ב„חמי טבריה הצעירה" שלחוף הכנרת.

פרס שלישי: ארוחה (זוגית) במסעדת היוקרה הירושלמית „משכנות שאננים" בשכונת ימין-משה.

פרס רביעי: שי יינות משובחים, מתנת יקבי „אשקלון".
פרסים נוספים:
ספרים – מתנת „ספריית מעריב";
תקליטים – מתנת חברת „הד-ארצי".

את הפתרונות יש לשלוח – רצוי על גבי גלויות – אל „יש לי ארץ", מערכת „גבר לעניין", „מעריב", תל-אביב, מיקוד 61-200, ת.ד. 20010. על הפתרונות להגיע למערכת תוך שבעה ימים מיום הופעת העתון שבו התפרסמה החידה. שמות הפותרים שזכו בפרסים יפורסמו אחת לשבועיים, והודעה נוספת תישלח לבתיהם. עובדי „מעריב" ובני משפחותיהם מנועים מלהשתתף בחידון.

חידה מספר 8:

מנסים לקנות נחלה

...ויהי בשנת ... כאשר שמענו הברה פומבית וקול קורא בחוצות ירושלים על ידי מכריזי הממשלה וכתב טורקי בידו, חתומה בחתימת הפחה של העיר והמחוז, כי הממשלה מעמדת למכירה נחלה סביב

העיר... ששטח אדמתה (של הנחלה) מחזקת חמשת אלפים ושבעה מאות דונם, מיהרנו ואספנו לנו חברים להשתתף בהקנייה הזה, והגביר הנודע מר בן ציון ליאון ואנכי נבחרנו שנינו להיות המעמדים בתור קוני הנחלה. – – – וכראות הסוחר טיין כי במידה זו אשר הוא מתאמץ להוסיף על המיקנה כן נוסיף אנחנו, עד אשר במשך שבועות אחרים העלינו המקח עד ערך שבעים אלף גרוש – – – רבות עמל ותלאה שבענו מתוחלת ממושכת, ומלחמת מצווה היתה לנו בראותנו כי המועמד השני של הנחלה היה איש ארמני, סוחר מצרים, ושנינו עמדנו על המקח וכל אחד הוסיף על שכנגדו, עד אשר עלה לאלפיים וחמש מאות לירא טורקי. ואז, כאשר העמלקי משך ידו מלהוסיף עוד והנחלה נשארה על שמינו לבד, אז באה הידיעה מעיר הבירה, כי הממשלה לא תתפוץ למכרה, כי אם לאנשים החוסים בצילה.

על הפותרים לענות על השאלות הבאות:

1. על איזו שנה מדבר כותב הזכרונות?
2. ליד איזו עיר עמדה למכירה הנחלה?
3. מה היה שמה הערבי של הנחלה ומה שמה העברי של המושבה שנוסדה עליה מאוחר יותר?

מ. סיון

ענף הבניה:
יש אור בקצה המנהרה

המשבר הכלכלי העמוק אליו נקלעה המדינה בשנים האחרונות, הביא גם את נותני השרותים הנילווים לענף הבניה אל סף התמוטטות. רבים מהם התנדנדו זמן רב בין תקוה ליאוש, אך לאחרונה יש סימנים הולכים ומתחזקים של התגברות חיובית ועליה הדרגתית על הדרך הנכונה. עדיין לא אבד הסיכוי לפריחתו המחודשת של הענף, המפרנס אלפי משפחות. כל העוסקים בו, במיוחד בעלי המלאכה ש"מסביב" מבינים כי צעדים מחושבים,זהירות מירבית ובעיקר התייחסות מכובדת אל הלקוח הפוטנציאלי הם אבני היסוד להצלחה מחדש. הנהלת מועדון הצרכנים של מעריב החליטה לסייע לצרכן לבחור באותם אנשי מקצוע וספקים שהם על פי ההתרשמות, האמינים ביותר בעיסוקם. החל מחודש ספטמבר יתפרסם בחוברת זו, במשך 13 שבועות רצופים, עמוד מיוחד שיוקדש לכל אלה הנותנים לצרכן את השירותים השונים הקשורים בסקטור זה. חברות מכובדות, ספקים רציניים וגורמים חשובים אחרים ישתתפו בו כאשר את כולם מאחדת הדעה הנחרצת שיש לעשות הכל לתועלת הלקוח. במסגרת המפעל הזה יוגרלו פרסים רבים ובהם כרטיסי טיסה וסופי שבוע זוגיים. כל לקוח יהנה מן הסיכוי. עדיין אפשר להצטרף.

מאת: יואב עופר

המשבר הכלכלי החריף אליו נקלעה המדינה, הביא רבים מנותני השרותים הנילוויים לענף הבניה אל סף התמוטטות. עסקים שטווח נשימתם לא היה ארוך נסגרו ואחרים ממשיכים להתנדנד בין סיכוי או תקוה ליאוש. לכל העוסקים במלאכת השיקום הכלכלי היה ברור מלכתחילה שאסור בשום אופן לתת לסקטור הזה, על כל מרכיביו, ליפול. גורל אלפי משפחות הפך להיות תלוי ביכולת ההתגברות על המצב וכושר התימרון להיחלץ ממנו. ואכן דומה, כי בעת האחרונה יש סימנים של התאוששות מה בכיוון הזה. תקוות האור בקצה המנהרה איננה עוד בגדר חלום רחוק. נראה כי עדיין לא אבדה התקוה לפריחתו המחודשת של הענף. העניין תלוי בגורמים רבים, לרבות הסיוע הכספי שצריך לבוא מן הממשלה אבל לא פחות מכך התייחסותם של כל בעלי המלאכה ש"מסביב", שכן בהם תלויה במידה רבה האמינות של הענף. בכתבה זו נתייחס בעיקר אל אותם נותני השרותים המשפצים, הספקים וכל אלה שהצרכן תמיד מתלבט בבחירתם. מיומנות, עבודה עם איכות בלתי מתפשרת ובעיקר מחירים סבירים צריכים לשמש בסיס טבעי להצלחה. ידוע לכל שבעניין הזה היה עד כה שוק די פרוע (בלשון המעטה) וצרכנים רבים נאלצו לעיתים לשלם מחיר כבד על תמימותם. במיוחד אמורים הדברים לגבי בעלי המקצוע למיניהם שהרבה פעמים קובעים את המחיר לפי פרצופו של הלקוח, מפני שאין שום פיקוח עליהם. יחד עם זאת אין כאן כל כוונה לעשות הכללה, מפני שגם בכלל הזה יש רבים שהם יוצאים מן הכלל ויודעים לכבד את הצרכן וגם את כיסו. היום הצרכן הממוצע כבר אינו שה תמים עד כדי כך שלא יבדוק פעמיים ויותר עם מי הוא נקשר ואצל מי הוא מבקש לקבל שרותים שונים או לקנות מוצרים הנחוצים לו. בעניין הזה נרתם גם מועדון הצרכנים של מעריב לסייע לצרכן להחליט במי כדאי לו לבחור ועל מי יוכל לסמוך בביטחה. החל מראשית חודש ספטמבר יתפרסם בחוברת זו, במסגרת מועדון הצרכנים, במשך 13 שבועות רצופים, עמוד מיוחד שיוקדש כולו לנושא זה. ישתתפו בו ספקים מכובדים ונותני שרותים חשובים כל אחד בתחומו, כאשר את כולם מאחדת הצעה שיש לעשות הכל לתועלת הלקוח. עד עתה הצטרפו למבצע שהוא יחודי מסוגו, רבים וטובים והכוונה להגיע למצב שבו יוכל הצרכן לבחור מתוך הנבחרת המומלצת את מה שהוא מחפש. בכך ימלא מועדון הצרכנים את יעודו בעניין זה. המבצע כולו ילווה בפרסים והגרלות שבועיות, כאשר הבולטת בהן היא ההגרלה השבועית של כרטיס הטיסה לגרמניה, ארץ התערוכות המקצועיות. במקביל תתפרסמנה כתבות מידע קצרות על כל עסק שיצטרף למבצע והצבור יוכל לקבל את מירב האינפורמציה הנחוצה לו כדי להתרשם מן העסקים. להלן שמות העסקים שכבר הצטרפו למועדון: מאילת, אלימלך מקס העוסק בשיווק ברזל, מבאר-שבע, חאן עבודות עץ ואשורית מפעל לעיבוד עץ, מרעננה בזק מסגרות לבנין, מנתניה, ע.ד.ג. מחיצות גבס השרון וגם המסגריה, מאשקלון משרד התיווך אלון, מחיפה מפעלי נגרות אחים חיון, זכוכית אלפיים (מוצרי זכוכית) וכן יצחק אבן-חן משרד העוסק בייעוץ תכנון וביצוע אדריכלות פנים. פתח תקוה מיוצגת ע"י קבלן הבנין הותיק גלבאום וע"י מפעלי העץ של זילברשטיין. לקבלת פרטים נוספים אפשר להתקשר לטלפונים:

03-203395; 203396 –

מועדון צרכנים לקוראי מעריב מושג חדש בעסקים

מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "סגנון". בחסות "גרין־קארד"

גרין קארד-כדאי

חדש!!!

"מועדון הצרכנים" לקוראי מעריב – מחזיר לך כסף!

מהיום בנוסף לפרסים ללא הגרלה, מעניק לך "מועדון הצרכנים" תווי קניה!
תווי הקניה כוחם יפה לתשלום עד 12% משווי כל קניה בבתי העסק המשתתפים והמתפרסמים במועדון (ראה מוסף "סגנון" מדי יום ד').

איך תקבל את תווי הקניה בחינם?

כאשר תשלח אלינו את חשבונית הקניה של בית העסק לשם קבלת הפרס תקבל בדואר חוזר, יחד עם הפרס, תווי קניה בשווי של 10% מערך הקניה. בתווי הקניה תוכל להשתמש בקניה הבאה שלך ועי"י כך להרוויח עוד כסף!

מועדון צרכנים לקוראי מעריב

דיזנגוף סנטר 6072 תל אביב (64332) טל. 203396, 03-292343

מר מכאל רוזן מירושלים, בכרטיס טיסה לתחרות הגראנד פרי.

כרטיס טיסה ל-

„Grand Prix"

פרטים נוספים ותנאי השתתפות – בבתי העסק.

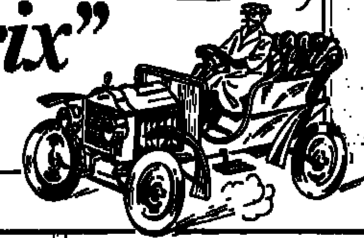

מועדון הרכב 86

אורנון
שווק מצברים וחלפים
חלפים חשמליים
משופצים לכל סוגי הרכב
ירושלים – א.ת.
תלפיות (ע"י תכן)
02-717322 714961

שרות מוסמך לאלפא רומאו
תקון כל סוגי רכב
ירושלים – תלפיות,
בעלי המלאכה 8
טל' 716321

צמיגי דוידו
שרות לילה מיוחד
איזון גלגלים ממוחשב
ירושלים
א.ת. תלפיות
(ליד דינמומטר)
טל. 02-711361

יבוא חלקים חדשים ומשומשים לרכב
על כל קניית מנוע – הרכבה חינם
02-723372

מוסך המזרחי
פחחות וצבע לכל סוגי הרכב
★ צביעה בחדר אטום
★ נסיון 30 שנות עבודה
ירושלים – יד חרוצים 14, תלפיות (בחצר מולגת)
טל': 02-714903
אלי זוהר

מוסך מוטניה
מוסך מורשה לווקסהול
055-83568
02-916112-3-4

התצאורים
מבצעי מכירות מפתיעים:
★ צמיגים רדיאלים כחול לבן ★ צמיגים תוצרת חוץ ★ שרותי איזון גלגלים ★ גינטים מגנזיום לכל סוגי הרכב ★ הכנת הרכב לטסט
ביטון ניסים ובנו ת"א – הנוטרי 1 טל. 333511

תחנת דלק
גני ברק
מבצע קדש 60
787518

השלושה
מכון לאגזוזים
א.ת. חולון, רח. הפלד (פינת המלאכה) ליד תדיראן טל. 5580196/5582217

★ מבחר גדול של רדיו ורדיו־טייפ.
★ מערכות אזעקה ★ מבחר מגוון של אביזרים לרכב במחירים ללא תקדים!
ים, אגריפס 84 (מאחורי מסעדת סימה) טל': 02-244133

בריזה
סוכן בלעדי למזגני אלכס ורב־קר למסחריות
ירושלים, א.ת. עטרות,
טל. 02-853707

מוסך אלשיך יחיא

מומחה
לכיווני פרונט
ישור מתלים
איזון גלגלים אלק'

מבצע 15%

בן אביגדור 17 - ת"א

339295

90763

באר שבע
057-78035

מוסך הנוצץ זהו
★ פחחות ★ תיקוני פיברגלס (בלעדי)
★ צביעה בתנור
באר שבע – א. התעשיה
טל' 70218

"אונו"
תחנת דלק בע"מ
★ תדלוק ★ סיכה ★ רחיצה
★ אביזרי רכב
מכבדים ישראכרט
וגרין־קארד
דרך לוי אשכול 177
ק.אונו טל. 353138

מוסך האחים כהן
שרותי מכונאות רכב
א. תעשיה
(מול בייח קריסטל)
ב"ש – טל. 057-76316

מוסך שמעון סרויה
פחחות וצבעות
א. תעשיה
(מול בייח קריסטל)
ב"ש – טל. 057-77120

מוסך ש.ר.ד.
שרותי רכב פורד
בהנהלת אלי לוי
ב"ש – דרך חברון 6
טל' 057-39176

הבלם בנגב בע"מ
יצור וחידוש
מכללים לרכב
ב"ש – א. תעשיה
דרך חברון
טל' 057-39448-74077

רפי את גרשון
חשמלאות רכב בע"מ
רח' חגגרים 12
טל. 057-74782

אקספרס
אוטו־ריפוד
צלונים, סככות, ריפוד מכוניות, ברזנטים, ביפוי מנועים נגד חום ורעש.
א. תעשיה נתניה,
פנקס דוד 6.

ש.י.א. מכללים
חלקי חילוף חדשים ומחודשים, לכל סוגי הרכב, כולל חלקי חשמל ואביזרים.
מכבדים ויזה, ישראכרט וגרין קארד
אזור התעשיה חדרה טל. 30859, 063-31462

מוסך מרדכי לפחחות רכב
★ ביצוע כל עבודות פחחות לרכב.
★תיקוני פיברגלס.
★שרות מהיר ואדיב
נתניה
א. התעשיה
טל. 053-38945

מוסך אבי
איכות ללא תחרות
• מכונאות רכב
• הכנה לטסט
• שיפוצי מנוע
א. תעשיה חדרה
טל. 063-33721

נתניה 053-424...

מוסך דור בע"מ
מורשה סוברו SUBARU
תיקוני רכב כלליים
א. התעשיה באר טוביה
70996, טל. 055-86170

מרכז החלפים
חלקי חילוף משומשים לכל סוגי הרכב
צומת מסמיה
טל': 055-83077

אשדוד
055-24910

מוסך דין
רווה את נביאן
פחחות וצביעת רכב בתנור בצבעים אורגינליים.
מוסך מורשה לתאונות קשות.
הרכבת אגזוזים.
אזור התעשיה ק. מלאכי
טל' 055-82688-83666

מוסך אלון שרות מרצדס 302
,207 ,309 ,608 ,1617 ,307
אוטובוסים ומיניבוסים, חלקים מקוריים
ומשופצים, (גירים, מנועים, סרן קדמי)
בהנהלת נוימן יוסף, טל. 055-91725-94251

מוסך אגרוגת
תיקונים כלליים לרכב, טרקטורים ומלגזות.
מורשה לפורד
א. תעשיה ק. גת (מול פולגת) טל. 051-881601

מכון מוסך אוטו טסט
רשוי לכל סוגי הרכב
מוסך מורשה לרנו וסוברו
מפרץ חיפה
טל' 726234

חיפה
04-674365

מוסך מורשה
טיפולים ותיקונים:
פורד, אוסטין, סוזוקי, ג.מ.ס.
אשקלון – מול בית הסוהר
טל' 051-24431

משה – קור
★ קירור
★ מיזוג אויר
★ מיזוג אויר לרכב
התקנה ושירות
5% הנחה
חדרה – הנשיא 10, טל. 063-36231

חיפה רדיו
אביזרי רכב
★ רדיו טייפ ★ אקולייזרים ★ מערכות אזעקה
★ פסי מגן ★ מראות ★ כיסויים ★ שטיחים.
★ ספוילרים 10% הנחה
יבנה ציון 11, ת.ד. 375, טל. 04-667556

צמיג־בן
אליהו דוד
● מכירת צמיגים וחידוש
● שרות תקרים
● איזון גלגלים אלקטרוני
אשקלון רח' צה"ל, טל. 051-27637

חשמלאות רכב "אוניברסלי"
שרות לכל סוגי הרכב
אשקלון – א.ת. רח' צה"ל
טל. 051-23271

מוסך רנו חדרה
בהנהלת אלי בן דוד
★ טיפולי 10,000 – 5,000
★ בדיקה לפני קניה
★ תיקונים וטיפולים ברנו וסוברו
חדרה, א.ת. רח' יוסף מוזר
טל': 063-36275

צפלר בע"מ
סוכנות צמיגי אליאנס – שמשון
תיקון תקרים, איזון
חדרה – טל. 063-30904